Զ· ՏԱՐԻ 1504 ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ 4381 ԹԱՂԱՑ 28 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1889 — Ն· Տ· 17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1889 14 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

rection du journal [illegible]
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան	գանձեան արծաթ	160
» »	Վեցամսեայ	» »	80
» »	Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	Տարեկան	» »	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրոց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր ։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1889

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ե·

ԻՏԱԼԻԱ բաւական աղմուկ յարոյց 1888 տարւոյն մէջ ։ Պ· Քրիսբի անսովոր կերպով մը մտցուց իտալեան քաղաքականութեան մէջ ։ Այն համդարտիկ Իտալիան որ Աւստրիոյ և Պապութեան վրայ տարած կրկին յաղթանակներէն ի վեր լուիկ մնջիկ իւր ներքին զարգացման կը հետամտէր՝ ո՛չ եւս է, Անոր տեղ ունինք աղմկալի կերպիւ միջազգային խնդիրներու խառնուող և ի շարս Մեծ Տէրութեանց իւր կարեւորութիւնն եւս քան զեւս զգալի ընել տուող բազմաշաղ Տէրութիւն մը ։ Պ· Քրիսբի ընդդիմադիր կուսակցութեան մէջ գտնուած միջոցին, նախարարապետ հանգուցեալ Պ· Տէփրէթիսի երեսին կը զարնէր իւր անգործութիւնն և իւր անշուք վիճակ Մեծ Տէրութիւններն յուզող խնդրոց հանդէպ ։ Պ· Քրիսբի չուզեր որ օր մը նոյնպիսի գանգատ մը իրեն դէմ ուղղուի, և այս փափաքով գրեթէ հակառակ ծայրայեղութեան մէջ կ'իյնայ ։ Պ· Քրիսբիի միջազգային քաղաքականութեան խարիսխն է կեդրոնական կամ Խաղաղական Նիզակակցութիւնք ։ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ հետ Իտալիոյ դաշնակցութիւնն ստորագրուած էր Պ· Տէփրէթիսի օրով. բայց Պ· Քրիսբի չեղաւ դայն, և գործնական արդեամբք ի հանդէս բերաւ ։ Բրուսիոյ հետ Իտալիա արդէն անգամ մը դաշնակցած էր Աւստրիոյ դէմ, և հետեւապէս գերմանեւիտալեան դաշնակցութիւնը նոր գաղափար մը չէ ։ Արդի ժամանակիս փոփոխեալ պարագայից ամենէն ակներեւ յայտարար նշանն է իտալաւստրեան դաշնակցութիւնն, որուն համեմատ Պ· Քրիսբի, ինքն իսկ երբեմն յեղափոխական, Աւստրիոյ ձեռքը մնացած իտալեան գաւառներն ազատել ճգնող ծայրայեղներուն եռանդը զսպելու պաշտօնը կը կատարէ ամենայն խղճմտութեամբ ։ Իտալիոյ Կեդրոնական Տէրութեանց դաշնակցութեան յարելուն մէկ ուրիշ գործնական հետեւանքն եղաւ Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ յարաբերութեանց եւս քան զեւս խանգարումը, զորմէ խօսած ենք արդէն սոյն Տեսութեան Ֆրանսայի վերաբերեալ մասին մէջ ։ Բայց Պ· Քրիսբիի եռանդալից արտաքին աշխարհավարութեան ցայս վայր տուած գործնական արդիւնքը լիովին չի գոհացներ իտալացի ժողովուրդը ։ Մասուայի խնդիրն, օրինակի համար, անփառունակ վախճան մ'ունեցաւ ։ Իտալացիք ծանր պարտութիւն մը կրած էին Հաբէշներէն, և Պ· Քրիսբի իւր գաղթային աշխարհավարութեան կէտ նպատակի դրաւ այդ անարգանաց վրէժը լուծել ։ Թէև Իտալացիք մեծ պատրաստութեամբք մինչեւ 25,000 զօրք զրկեցին ի Մասուա, բայց, Յովհան թագաւորին ընդարձակ պատրաստութեանց քաջեւ, յանկարծ խոհեմութեան զգացում մ'ունեցան, և պաշտպանողականի վրայ մնալ որոշեցին ։ Դժբախտաբար, նոյն զգացումէն վարակեցաւ հապէշ Ռաս Ալուլա սպարապետն եւս, որ յարձակողականի չսկսաւ ։ Ի վերջոյ երկու կողմերն ալ վերադարձան պատերազմի դաշտէն՝ առանց գնդակ մը փոխանակելու ։ Բայց Մասուա մնաց Իտալացիներուն, մինչ Հապէշք իրենց այդ նուաճանգխտէն կ'ուզէին վանել ամէն օտարազգի տարր ։ Պ· Քրիսբի, Ֆրանսայի և Գերմանիոյ օրինակներէն խրատեալ, խոհեմութիւն ունեցաւ այս գաղթային ձեռնարկութեան մէջ աւելի յառաջ չմղուելու և Իտալիոյ ուժերն Եւրոպիոյ մէջ ամբողջ պահելու, մանաւանդ զի պահ մը եւրոպեան խաղաղութիւնն ա՛յնչափ ի վտանգի երեւցաւ, որ Իտալիոյ համար անհրաժեշտ համարեցաւ պատրաստ ունենալ իւր զինուորական ու նաւային բովանդակ ուժեր ։ Տարւոյն վերջերն արտաքին գործոց մասին աւելի ապահով դիրք մ'ունէր Իտալիա, որովհետեւ Ֆրանսա ի Հռոմ զրկեց Իտալիոյ համար իւր համակրութեամբ ծանօթ նոր դեսպան մը, որ հաշտարար ճգանց շնորհիւ, ֆրանքեւիտալեան յարաբերութիւնք քիչ շատ բարւոքած կամ գէթ մեղմացած կ'երեւին այժմ ։

Բայց արտաքին կերպով քաղաքականութիւն մը ձրի չի կրնար լինել ։ Իւր դաշնակիցներէն ետ չմնալու համար, Իտալիա այս տարի զինուորական և նաւային մեծամեծ ծախքեր ըրաւ, և Ելմտացոյցին վրայ մնայուն բեռներ դրաւ ։ Ելեւմտից արդէն անհաւասարակշիռ վիճակն աւելի եւս ծանրացաւ ծախուց այս յաւելումներով, և թէպէտ ելմտական նախարարի փոփոխում եղաւ, բայց նորն ալ հնոյն չափ չի գիտեր թէ ուսկի՛ց պէտք է գտնել յաւելուածական նոր հասոյթներն ։ Իւր ազգային միութեան պատերազմաց համար կնքած ծանր պարտուց փոխարէն, Իտալիա երբեմն հաստատած էր ցորենի աղացման վրայ տուրք մը, որ թէպէտ շատ անժողովրդական, շատ ատելի տուրք մ'էր, բայց Ելմտացոյցին ամենէն ապահով զօրավիգն եղաւ ։ Իտալիա սնանկութիւն հրատարակելու ճուասութեան յանձնառու չլինելու համար, իւր կրած հացին վրայ տուրք մը դնելու համակերպած էր ։ Եւ երբ, նախորդ նախարարութեան մը օրով, աղացման տուրքը վերցաւ, Իտալիա ցնծութեամբ ողջունեց ելմտական բարդուած վիճակ մը, որ անտանելի տուրք մը բառնալու թոյլ կուտար ։ Հիմակ որ, սակայն, յաւելուածական նոր ծախուց դիմադրաւելու համար նոր հասութից պէտքը կը զգացուի, բոլոր ամենէն ապահով նորէն աղացման տուրքին վրայ կը մտածուի, և հանրային զգացումն ամենէն աւելի գրգռող խնդիրն այս է այժմ թէ արդեօք աղքատին կերակուրը նորէն տուրքի պիտի ենթարկի՞, զի աղքատք հարուստներէն աւելի հաց կուտեն, և աղացման վրայ տուրք մը առաւելապէս աղքատ դասուց վրայ կը ծանրէ ։

Ներքին խնդրոց մասին այս տարի յառաջդիմական ընթացք մ'ունեցաւ Իտալիա ։ Պ· Քրիսբի հինաւուրց Ազատական մ'է, և ներքին խնդրոց վրայ նոյնչափ զօրեղ գաղափարներ ածած է որչափ արտաքին խնդրոց վրայ ։ Պ· Քրիսբի յաւ ի սիրտ կը տեսնէր որ Իտալիոյ զանազան մասանց մէջ օրէնքներն աւելի կամ նուազ տարբեր են տակաւին, բոլոր միացորդ հետք մը Իտալիոյ նախկին բաժանեալ վիճակին ։ Իրեն գլխաւոր գործ ըրաւ այս ամեն օրէնքները միացնել, և ազգային միութիւնը կատարեալ իրողութիւն մ'ընել յամենայնի և ամենուրեք ։ Պատժական օրէնքն եւս միացնելուն առթիւ, ի նորոյ պատժական օրէնք մը խմբագրել տուաւ, յորում մասնաւոր պատիժներ սահմանուած են կղերական ինչ ինչ ոտնձգութեանց դէմ ։ Օրինակի համար, Իտալիոյ միութեան և թագաւորութեան դէմ խօսող, կամ Պապին աշխարհական իշխանութիւնը պաշտպանող, կամ Հռոմ քաղաքին Պապութեան մայրաքաղաք լինելը պահանջող եկեղեցականք պատժոց պիտի ենթարկուին, նմանապէս այն ամեն եկեղեցականք որք իրենց քարոզներուն, յորդորական գրերուն և հրատարակութիւններուն մէջ այդպիսի միտքեր արտայայտող ակնարկութիւններ ընեն ։ Պապը խստիւ բողոքեց այս նոր տրամադրութեանց դէմ, զանոնք հակառակ համարելով Պապութեան ի Վատիկան գերւոյն երաշխաւորող քաղաքային օրէնքին, զոր սակայն ո՛չ Պիոս Թ· ո՛չ Լեւոն ԺԳ· չեն ընդունած ։ Այս առթիւ Պապը շրջաբերականներ զրկեց Տէրութեանց, գանգատելով իտալեան կառավարութեան ընթացքէն, որ իրօք անտանելի վիճակի մը բերած է զՊապութիւն ։ Մինչեւ իսկ Հռոմէ չուելու խօսքեր բերին Վատիկանի լրագիրք, և խնդիր մ'եղաւ թէ Յաւիտենական Քաղաքէն մեկնելով հաւանօրէն ո՛ր երկիրն և ո՛ր քաղաքը պիտի ապաստանէր Պապը ։ Բայց իտալեան կառավարութիւնն այս ամեն սպառնալեաց առջեւ անդրդուելի մնաց, և իտալեան Խորհրդարանը Պ· Քրիսբիի դաշնէն առաջարկած օրէնքը քուէարկեց ։ Այն Մեծ Տէրութիւնք որոց դիմած էր Պապը՝ չուզեցին միջամտել այնպիսի խնդրոյ մը զոր Իտալիոյ համար սոսկ ներքին խնդիր մը կը նկատեն ։

Այս խնդրոյ մասին Իտալիա երկու կուսակցութեանց բաժնուած է այժմ ։ Մեծ մաս մը կայ բացարձակ հակապապական, որ Պապութեան ամեն պահանջումները կը մերժէ, և իտալեան քաղաքական Տէրութեան ամբողջութեան միայն կ'աշխատի ։ Ուրիշ մաս մը կայ բացարձակ հակապետական, որ քաղաքային և երեսփոխանական ընտրութեանց չի մասնակցիր, հանրային գործերէ բոլորովին ձեռնպահ կը կենայ, և իրեն կէտ նպատակի դրած է Պապութեան աշխարհային իշխանութեան վերահաստատումը ։ Պիոս Թ· պապն արգիլած էր իտալեան Նորակազմ թագաւորութեան մէջ հանրային գործերու մասնակցիլ, և որովհետեւ Լեւոն ԺԳ· բարձած չէ նոյն արգելքն, այս կղերական կուսակցութիւն իւր զօրութեան կամ տկարութեան չափը տուած չէ դեռ քաղաքական կամ խորհրդարանական ասպարէզին մէջ ։ Երրորդ կուսակցութիւն մ'ալ կայ՝ միւս երկուց կուսակցութեանց չափաւորներէն բաղկացեալ, որ՝ ըստ Քավուրեան վարդապետութեան՝ Ազատ Եկեղեցի յազատ Պետութեան ջատագովելով, համաձայնութիւն մը կը փափաքի տեսնել Պետութեան ու Պապութեան միջեւ ։ Ըստ ոմանց, այսպիսի համաձայնութիւն մը կարելի է եթէ Պապն հրաժարի պապական անկախ թագաւորութիւն մը վերահաստատելու խորհուրդէն ։ Ըստ այլոց, այդ անհամաձայնութիւն անկարելի չէ եթէ իտալեան թագաւորութիւնն ուրիշ մայրաքաղաք մ'ընտրէ, օրինակի համար Ֆիրէնձէ, Թուրինօ կամ Միլան, և հիմա Վատիկանի պատերուն մէջ Պապին երաշխաւորուած վիճակն ամբողջ Հռոմայ մայրաքաղաքին մէջ երաշխաւորէ նմա ։ Պահ մը թուեցաւ թէ Պապն եւս այսպիսի իրաւախոհութեան մը տրամադիր է ։ Բայց եթէ իրօք Լեւոն ԺԳ· չափաւորութեան կողմն յարած էր, ծայրայեղ խորհուրդք յաղթանակած պէտք է լինին ի վերջոյ· զի հիմակ իտալեան Պետութեան ու Պապութեան միջեւ համաձայնութեան յոյս չերեւիր բնաւ, և երկրիս քաղաքականութիւնք՝ վերեւ պարզեալ երկու կուսակցութեանց առաջնոյն հակապապական քաղաքականութիւնն է ։ Այդ կուսակցութեան պետն է նոյն ինքն Պ· Քրիսբի, որ Վիլհէլմ Կայսեր ի Հռոմ գտնուած միջոցին վեհափառ բերանէ եւս հռչակել տուաւ իտալացի ազգասիրաց այն սկզբունքը թէ «Հռոմ է անխզելի մայրաքաղաքն միացեալ Իտալիոյ» ։

Պ· Քրիսբի ուրիշ ուշադրութեամբ մ'եւս յառաջ տարաւ իւր հակակղերային պայքար ։ Պահանջեց որ օտար երկրաց մէջ գործող իտալացի Միսիոնարք փոխանակ ֆրանսայի հովանաւոր կամ պապական նուիրակաց պաշտպանութեան ներքեւ մնալու, իտալեան կառավարութեան պաշտպանութեան ներքեւ մնան, քանի որ նոյն կառավարութենէն նպաստ կ'ընդունին, և իրենց բացած վարժարաններուն մէջ ի գործ դնեն Իտալիոյ թագաւորութեան վարժարանաց համար կրթական նախարարութեան որոշած յայտագրերն ու դասագրքերն, ընդհանուր հսկողութեամբ նոյն նախարարութեան ։ Իտալացի Միսիոնարք, Վատիկանի խորհրդով, մերժեցին այս պայմաններ ։ Պ· Քրիսբի դադրեցուց Միսիոնարաց տրուած նպաստներն, և օտար երկրաց, մանաւանդ արեւելեան երկրաց մէջ իտալեան աշխարհական վարժարաններ բանալ ձեռնարկեց, որք կրօնական ծառայման հետամուտ չպիտի լինին, և լոկ աշխարհիկ կրթութիւն մը պիտի տան՝ Իտալիոյ վարժարանաց դասընթացին համեմատ ։ Այս դրութեամբ իտալեան կարգ մը վարժարաններ արդէն բացուեցան ի Փոքր Ասիա և յԱլպանիա, ուր իտալեան քաղաքակրթութեան մուծման դիւրութիւն կը նշմարուի, ինչպէս Սուրիոյ մէջ երկար ժամանակէ հետէ հաստատեալ բազմաթիւ ֆրանսական վարժարանաց շնորհիւ բաւական յառաջացեալ է հանրային կրթութիւնը ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զանզիպարէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Ուկանտայի մէջ արաբական մահմետական թագաւորութիւն մը հաստատող Արաբք առ Պ· Սթէնլի և առ Էմին փաշա ուղղեալ և յՈւկանտա մնացեալ բազմաթիւ նամակներ և պաշտօններ կրակի տուեր են ։ Ուկանտայի մէջ պատահած այս հիմնական փոփոխում բոլորովին անկապաստ է Պ· Սթէնլիի և Էմին փաշայի ազատման գործին ։ Բաց աստի, կեդրոնական և հարաւային Ափրիկէի մէջ եւրոպեան Միսիոնարութիւններն և գիտական խուզարկութիւնները ջնջելով, այս Արաբք քաղաքակրթութեան գործին ալ մեծ հարուած մը տուած են ։

—[illegible], 13 յունուար ·— Սամոայի ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոս Պ· Սիւըլ երէկ կանչուեցաւ Ծերակոյտի դիւանական նստի մը մէջ, ուր յայտարարեց թէ Գերմանիոյ և բնիկներուն միջեւ նորէն արիւնալի կռիւներ հաւանական են ։ Յարեց թէ միւս Տէրութիւնք պէտք է փութան միջամտել՝ փրկելու համար Սամոայի կղզեաց չէզոքութիւնն, որուն կը սպառնայ Գերմանիա ։

—Մադրիտ, 13 յունուար · — Շոգենաւ մը, որուն ո՛ր ազգութեան պատկանիլը չիմացուեցաւ, ընկղմեցաւ մերձ ի Գորունիա, եւ աւելի քան հարիւր անձինք կորան ։

—[illegible], 13 յունուար ·— Զրոյց կայ թէ Պաթենպէրկեան Ալեքսանդր Իշխան ցմիշտ պիտի մեկնի Տարմշթատէ ։ Հէսի մեծ-դուքսը (փեսայ Վիքթորիա Թագուհւոյն Անգլիոյ) իւր աղջկան Ալիս իշխանուհւոյն և իւր միւս զաւակաց հետ Փեթերսպուրկ կ'երթայ յունուար 25 ին ։ (Ալիս Իշխանուհւոյն Զարեւիչին հետ նշանախօսութիւնը դեռ կը զրուցուի, և Պուլկարիոյ նախորդ Իշխանին Տարմշթատի հօրենական յարկէն ցմիշտ հեռանալը Տարմշթատի և Ռուսիոյ միջեւ գոյանալիք խնամութեան կրնայ վերագրուիլ ։)

—Լոնտոն, 12 յունուար ·— Զրոյց կայ թէ Սըր Ռ· Մորիըր Բաղնեաց պատուանշանին մեծ խաչը պիտի ընդունի, կամ Լորտութեան պիտի բարձրացուի ։

—Յունուար 9ին Զանզիպարի եզերքը պաշարող անգղ· մարտանաւ մը շոգեմակոյկը եզերքը մօտեցած պահուն, Լինտիի մօտ, բնիկները կրակ ընել սկսան ։ Բայց երբ անգլիական դրօշը ճանչցան, իրենց գործած սխալին համար ներում խնդրեցին, և ըսին թէ գերմանական մարտանաւու մը շոգեմակոյկը կարծած էին ։

—Մարքիզ և Մարքիզուհի Տըֆըրին ներկայացան Իտալիոյ Մարկարիտա թագուհւոյն, որ խօսք բացաւ Հնդկաստանի մէջ Մարքիզուհւոյն կատարած գործին վրայ, ի բարւոքում ընկերային և մտաւորական վիճակին Հնդկուհեաց ։ Իտալիոյ թագուհին կատարելապէս տեղեակ էր այս խնդրոյ ամեն պարագայից ։ Մարքիզ Տըֆըրին սքանչացմամբ կը խօսի Ումպէրթօ թագաւորին համարձակութեան և ուշիմութեան վրայ և շատ հաւներ է Պ· Քրիսբիի, զոր անկեղծ և շիտակ մարդ մը գտեր է ։

—Սըր Ռ· Մորիըրի խնդիրն արդէն հակագերման ոճ մը տուած էր լոնտոնեան մամլոյն հրատարակութեանց ։ Ուկանտայի ծանր դէպքերը նոյն ոգին կը շեշտեն ։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Ուկանտայի Արաբաց յարուցած շարժումն, որ եւրոպացի Միսիոնարութեանց ջնջման և քաղաքակրթիչ գործունէութեան չէզոքացման կը յանգի, Գերմանաց ձախող ընթացքին հետեւանք է ։ Ո՞չ ապաքէն Պիսմարք Իշխան ինքն իսկ Ռայխսթակին մէջ խոստովանած էր թէ յԱրեւելեան Ափրիկէ Գերմանաց ցոյց տուած անխոհեմութիւնք բնիկ տարրը գրգռելու ողբալի հետեւանքն ունեցած են ։ Իրաց արդի վիճակին մէջ, կ'ըսէ Թայմզ, կարելի չէ բան մ'ընել՝ օգնութիւն հասցնելու համար այն Միսիոնարաց որք Ափրիկէի ներսերը վտանգի մէջ կը գտնուին ։ Գերմանիա և Անգլիա հազիւ կրնան դիմադրաւել արեւելեան Ափրիկէի եզերաց դէպքերուն ։

—Սամոայի արիւնալի ճակատամարտին նախայարձակ սկզբնաւորութիւն մը Գերմանք բնիկներուն վրայ կը ձգեն, բնիկներն ալ Գերմանաց վրայ ։ Գերմանք կ'առարկեն թէ բնիկ անկախ թագաւոր Մաթաաֆայի կուսակիցք թշնամութեանց սկսած են կրակ ընելով ։ Ասոնք ալ կ'ըսեն թէ Գերմանք իրենց մէկ բնիկ ցեղապետին որդին սպաննեցին, յետոյ ցեղապետն ալ, եւ այսպէս բացուեցաւ պատերազմը · — զի ճշմարիտ պատերազմ մը բացուած է այժմ Գերմանաց և Սամոայի անկախ բնիկներուն միջեւ ։

—Անցեալ ուրբաթ Փանամայի բաժնետիրաց կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ առ Պ· Ֆլոքէ, և խնդրեց՝ ի մասնաւորի՝ որ Ծերակոյտը փութայ քուէարկել ընկերութեանց վերաբերեալ նոր օրէնքն, որուն համեմատ սնանկ ընկերութեան մը դիւրութիւն կը տրուի համաձայնութեան գալու իւր պահանջատիրաց հետ ։ Ամսոյս 26 ին Փանամայի ընկերութիւնն ընդհանուր ժողով պիտի գումարէ, եւ եթէ այն թուականէն առաջ քուէարկուի նոր օրէնքն, Ընկերութիւնն օրինական հիմ մը պիտի ունենայ հին սնանկ Ընկերութիւնը նոր

—) 24 (-

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՌՆ

ՍԵՒ-ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ·

—o—

ՃԷՔ ՌԻԱՆԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ճէք Ռիան կորուսած լինելու չէր բնաւ իր հանքահանի նախկին սովորութիւններն եւ լաւ ճանչնալու էր Տօչարդի գուբն, այս համարձակութիւնն ունենալու համար ։ Մնաց որ, խոհեմութեամբ կ'իջնէր ։ Իր ոտքը կը շօշափէր իւրաքանչիւր աստիճաններն, որոց ոմանք որդնակեր ցեցամէջ էին ։ Մէկ մի սխալ քայլ մահացու անկում մը պիտի պատճառէր հազար հինգ հարիւր ոտքի այդ դատարկութեան մէջ ։ Ճէք Ռիան ուրեմն կը հաշուէր իր թողած գաւթիկներուն իւրաքանչիւրն, յաջորդ յարկն իջնելու համար ։ Գիտէր թէ իր ոտքը գուբին յատակին պիտի դպչէր, երեսուներորդ գաւթիկն անցնելէ յետոյ ։ Անգամ մը հոն հասնելէ ետք, կը մտածէր թէ դժուարութիւն չպիտի ունենար գտնելու ծերունի գործավարին տունն, որ, ինչպէս յայտնի է, գլխաւոր ներքնուղւոյն ծայրը կը գտնուէր ։

Ճէք Ռիան այսպէս հասաւ քսանեւվեցերորդ գաւթիկն, եւ, հետեւաբար, առաւելն երկու հարիւր ոտք կը բաժնէին զինքը խորէն ։

Այդտեղ, սրունքն իջեցուց քսանեւօթներորդ սանդուղին առաջին աստիճանը գտնելու համար ։ Սակայն սրունքը, պարապութեան մէջ օրօրուելով, ոչ մէկ յենակէտ գտաւ ։

Ճէք Ռիան գաւթիկին վրայ ծունր դրաւ ։ Ուզեց ձեռքով բռնել սանդուղին ծայրն ։ Ի զո՛ւր ։

Ակներեւ էր թէ քսան եւ եօթներորդ սանդուղն իր տեղը չէր գտնուեր, և, հետեւաբար, խլուած էր տեղէն ։

—Կ'երեւի թէ ծերուկ Նիքը սակից անցեր է, ըսաւ ինքնին, սարսափի զգացմամբ մը ։

Ցտին, ձեռներն խաչաձեւ, ուզելով միշտ ճեղքել այդ անթափանցելի խաւարը, Ճէք Ռիան սպասեց ։ Յետոյ միտքն ինկաւ թէ, եթէ ինք չէր կրնար վար իջնել, ածխահանքին բնակիչներն ալ չէին կրցած վեր ելնել ։ Արդարեւ, կոմսութեան հողին և գուբին խորութեանց մէջտեղ ոչ մէկ հաղորդակցութիւն կար ։ Եթէ Եարօուի քանահորին ստորին սանդուղները իր վերջին այցելութենէն յետոյ հանուած էին, Սիմոն Ֆորտ, կինը, զաւակն և ճարտարապետն ի՞նչ եղած էին ։ Ճէյմս Ստարի երկարատեւ բացակայութիւնն ակներեւաբար կ'ապացուցանէր թէ գուբէն մեկնած չէր այն օրէն ի վեր յորում Ճէք Ռիան հանդիպած էր նմա Եարօուի քանահորին մէջ ։ Ատկից ի վեր ի՞նչպէս եղած էր Սիմոն Ֆորտի տան պարէնաւորումն ։ Ուտեստը սպառած չէ՞ր այս տարաբաղդներուն որք հազար հինգ հարիւր ոտք խորութեամբ թաղուած էին հողին ներքեւ ։

Այս ամէն խորհրդածութիւններն անցան Ճէք Ռիանի մտքէն ։ Հասկցաւ թէ ինք անձամբ բան մը չէր կրնար ընել մինչեւ Սիմոն Ֆորտի տունն հասնելու համար ։ Հաղորդակցութեանց այս ընդհատման մէջ չարակամութիւն կա՞ր ։ Տարակուսելի չէր թուեր այս իրեն ։ Ամէն պարագայի մէջ դատաւորներն հարկ եղածը պիտի ընէին, սակայն հարկ էր կարելի եղածին չափ շուտ տեղեկութիւն հասցնել իրենց ։

Ճէք Ռիան գաւթիկէն վար ծռեցաւ ։

—Հարրի՛, Հարրի՛, գոչեց իր հզօր ձայնով ։

Արձագանգները քանիցս ետ զրկեցին Հարրիի անունը, որ վերջապէս մարեցաւ Եարօուի քանահորին վերջին խորոց մէջ ։

Ճէք Ռիան արագապէս ելաւ վերին սանդուղներն, եւ վերստին տեսաւ ցերեկուան լոյսն ։ Վայրկեան մը չկորսնցուց ։ Մէկ շունչով գնաց Գէլլէնտրբի կայարանը ։ Քանի մը վայրկեան միայն սպասեց Էտինպուրկի ճեպընթաց կառախմբին անցնելուն, եւ, միջօրէէն յետոյ ժամ երեքին, կը ներկայանար մայրաքաղաքի քաղաքային առաջին դատաւորին ։

Հոն, իր յայտարարութիւնն ընդունուեցաւ ։ Իր տուած մանրամասն տեղեկութիւնք կասկած չէին վերցներ իր ճշմարտախօսութեան վրայ ։ Անմիջապէս տեղեկութիւն տրուեցաւ Արքայական Կաճառին նախագահ Սըր Ու· Էլֆիստըրնի, որ ոչ միայն պաշտօնակիցն այլ մասնաւոր բարեկամն էր Ճէյմս Ստարի, և որ խնդրեց վարել հետազօտութիւններն որք անյապաղ պիտի լինէին Տօչարդի գուբին մէջ ։ Նորա տրամադրութեան ներքեւ դրին քանի մը ոստիկաններ, որք կանթեղներ, բրիչներ, չուանէ երկար սանդուղներ, առին միասին, առանց մոռնալու ուտեստ եւ կազդուրիչ ըմպելիներ ։ Յետոյ, Ճէք Ռիանի առաջնորդութեամբ, անմիջապէս բռնեցին Ապըրֆոյլի ածխահանքերուն ճամբան ։

Նոյն իրիկունն իսկ, Սըր Ու· Էլֆիստըն, Ճէք Ռիան և ոստիկաններն հասան Եարօուի քանահորին բերանն, և իջան մինչեւ քսանեւօթներորդ գաւթիկն, որուն վրայ Ճէք կանգ առած էր քանի մը ժամ առաջ ։

Կանթեղներն երկար չուաններու ծայրը կապելով իջեցուցին քանահորին խորութեանց մէջ, և յայնժամ կրցան հաստատել թէ վերջին չորս սանդուղները կը պակսէին ։

Տարակոյս չկար բնաւ թէ Տօչարդի գուբին ներսին և դուրսին միջեւ ո և է հաղորդակցութիւն դիտմամբ խզուած էր ։

—Ինչ՞ կ'սպասենք, պարոն, հարցուց անհամբերն Ճէք Ռիան ։

—Կ'սպասենք որ այս կանթեղները վեր հանուին, պատասխանեց Սըր Ու· Էլֆիստըն ։ Յետոյ պիտի իջնենք մինչեւ վերջին ներքնուղւոյն գետինն, և պիտի առաջնորդես մեզ · · ·

—Սիմոն Ֆորտի տո՛ւնը, գոչեց Ճէք Ռիան, և, եթէ հարկ ըլլայ, մինչեւ գուբին վերջին անդունդները ։

Կանթեղները վեր առնուելուն պէս, ոստիկանները գաւթիկին պնդեցին չուանէ սանդուղներն, որք քանահորին մէջ երկնցան ։ Ստորին գաւթիկները կեցած էին տակաւին ։ Այսպէս կրցան մէկէն միւսն իջնել ։

Մեծ դժուարութեամբք եղաւ այս ։ Ճէք Ռիան ամէնէն առաջ կախուած էր այս երերուն սանդուղներէն, եւ, ամէնէն առաջ, ի՛նք ոտք դրաւ ածխահանքին յատակին վրայ ։

Սըր Ու· Էլֆիստըն եւ ոստիկաններն ընդհուպ միացան նմա ։

Եարօուի քանահորին յատակի բոլորշի հրապարակն ամայի էր, սակայն Սըր Ու· Էլֆիստըն մեծապէս զարմացաւ իմանալով Ճէք Ռիանի գոչելը ·

—Աւասիկ սանդուղի քանի մը կտորներ, եւ ասոնք կիսովին այրած կտորներ են ։

—Այրա՞ծ, կրկնեց Սըր Ու· Էլֆիստըն ։ Արդարեւ, աւասիկ երկար ատենէ ի վեր մարած մոխիրներ ։

—Կը խորհի՞ք, պարոն, հարցուց Ճէք Ռիան, թէ Ճէյմս Ստար ճարտարապետն շահ ունեցած ըլլայ այս սանդուղներն այրելու եւ դուրսի հետ ո եւ է հաղորդակցութիւն կտրելու ։

—Անշուշտ ոչ, պատասխանեց Սըր Ու· Էլֆիստըն, որ մտախոհ մնաց ։ Օ՛ն, տղաս, տո՛ւն երթանք ։ Հոն պիտի իմանանք ճշմարտութիւնը ։

Ճէք Ռիան գլուխն երերցուց, տարակուսեալ մարդու մը պէս ։ Սակայն, կանթեղ մը առնլով ոստիկաններէն միոյն ձեռքէն, արագապէս յառաջացաւ Տօչարդի գուբին գլխաւոր ներքնուղւոյն մէջէն ։

Ամէնքն ալ հետեւեցան նմա ։

Քառորդ ժամ մը յետոյ, Սըր Ու· Էլֆիստըն և իր ընկերներն հասած էին այն խոռոչն, որուն խորը կառուցուած էր Սիմոն Ֆորտի տունը ։ Ոչ մէկ լոյս կը լուսաւորէր անոր պատուհանները ։

Ճէք Ռիան խոյացաւ դէպի դուռը, զոր ուժգնութեամբ հրեց ։

Տունն երեսի վրայ թողուած էր ։

Պտտեցան խաւարամած բնակարանին սենեակներն ։ Ի ներքուստ, բռնաբարութեան ոչ մէկ հետք ։ Ամէն բան կարգին էր, իբր թէ ծերունին Մաճ հոն լինէր տակաւին ։ Ուտեստներու պահեստը մինչեւ իսկ առատ էր, և դեռ քանի մը օր կրնար բաւել Ֆորտ ընտանեաց ։

Ուրեմն տան բնակիչներուն բացակայութիւնն անբացատրելի էր ։ Սակայն կրնայի՞ն որոշ կերպով հաստատել թէ ո՞ր ժամանակ թողած էին զայն ։—Այո, որովհետեւ այդ միջավայրին մէջ ուր ո՛չ գիշերք, ո՛չ ցերեկք կը յաջորդէին միմեանց, Մաճ սովորութիւն ունէր խաչով մը նշանակելու իր օրացոյցին իւրաքանչիւր օրը ։

(Շարունակելի)

Ընկերութեան մը փոխելու, և գործը շարունակելու։ Պ. Ֆլոքէ հաւաստեց թէ կառավարութիւնը, թէեւ զգուշաւոր գիրք մը բռնելու հարկադրեալ, հոգածու է Ընկերութեան շահուց համար, և ձեռքէն եկածը պիտի ընէ։

—Փարիզ, 13 յունուար. — Պ. տը Լէսէփս և Փանամայի Ընկերութեան վարչական խորհուրդն այս երեկոյ պայմանագիր մը կնքեցին Փարիզի Դրամատան հետ՝ Փանամայի վաթսուն միլիոն նոր բաժիններ ի հրապարակ հանելու համար, ամսոյս 20 էն սկսեալ։

—Գերմանիոյ արքի Կայսրուհւոյն կրտսեր քոյրը, Շլեզվիգ Հոլշթայնի Լուիզ Իշխանուհին, նշանեցաւ Բրուսիոյ Ֆրետերիկ Քարլ Իշխանին («Կարմիր Իշխանին») միակ որդւոյն՝ Ֆրետերիկ Լէոփոլտ Իշխանին հետ, որոյ վրայ մեծ սէր կը տածէ Վիլհէլմ Բ.

—Պիզմարք Իշխան, որուն խօսիլ արգիլած էր իւր բժիշկ, հարկ համարեց սակայն Պերլին վերադառնալ, ընկերակցութեամբ իւր երկու մեծ շուներուն, Ռայխսթակի առջեւ մեծ բանախօսութիւն մը արտասանելու համար, յորում կարեւոր յայտարարութիւններ պիտի ընէ եղեր Տքթ. Կէֆքընի և Սըր Ռ. Մորիէրի խնդրոյ վրայ, իւր քաղաքականութեան դէմ ուղղեալ մեքենայութիւնները նշաւակելով։

—Գերման մամլոյն Սըր Ռ. Մորիէրի դէմ նորագոյն ամբաստանութիւնը սա է թէ Փեթերսպուրկի անգլ. դեսպանը, Պիզմարք Իշխանը նուաստացնելու փափաքով, նամակ գրեր է առ Տքթ. Կէֆքըն՝ յորդորելով որ հրատարակէ Ֆրետերիկ Կայսեր Օրագիրը։

—Անցեալ շաբթուն բուռն փոթորիկներ տեղի ունեցան ի Միաց. Նահանգս, Փէնսիլվանիոյ նահանգին մէջ մանաւանդ, և շատ մը շէնքեր ու գործարաններ փլան, և հարիւրաւոր մարդիկ փլատակաց ներքեւ մնալով, մեռան կամ վիրաւորեցան։ Նիւեարքի կամուրջներէն մին ալ կործանեցաւ։

—Ամանորի առթիւ, պուլկար բանակին 30 հարիւրապետք, ընդ որս Պաթեմպերկեան Իշխանին եղբայրն, հազարապետի աստիճան բարձրացան։ Պաթեմպերկեան Իշխանը կը մնայ պետ հետեւակաց առաջին գնդին, պուլկար զօրավարի աստիճանաւ։

—Անգլիացիք թէեւ յաղթութիւն տարին Թիպէթցիներուն վրայ, բայց սոքա դեռ պարտութիւն չեն խոստովանիր, եւ Հնդկաստանի հիւսիսակողման Սիքքիմի կարեւոր գաւառին վրայ կրօնական-քաղաքական գերիշխանութեան իրաւունք ունենալ կը յայտարարեն։

—Այս աւուր Սուրհանդակաւանաւ ած լուրերէ կը տեղեկանանք թէ Արաբք նոր յարձակում մ'ըրեր են Գերմանաց վրայ ի Տար-Էս-Սէլամ, ազատեալ գերիներն անոնց ձեռքէն ետ առնելու համար. բայց Գերմանք ետ մղեր են այս յարձակումը։

—Օսման Տիկմա մերժեց բանակցիլ Սուաքինի անգլ. կառավարչին հետ մինչեւ որ մահմետականութիւն չընդունի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն Իւր հայրական հոգածութեամբ իմանալով որ Ազգ. Պատրիարքարանի Սնտուկն անձուկ վիճակի մը մէջ է, և մանաւանդ Ս. Ծննդեան առթիւ պաշտօնէից ամսաթոշակաց և այլ ծախուց համար ստիպողական պէտքեր ունի, բարեհաճեցաւ հազար ոսկւոյ գումար մը շնորհել առ Պատրիարքարան։

Մեր Օգոստափառ Վեհապետին այս շնորհն անշուշտ երախտագիտութեամբ պիտի լնու իւր հաւատարիմ հայ հպատակաց սիրտերն, որք այս հանդիսական աւուրց մէջ ջերմեռանդօրէն պիտի աղօթեն Ն. Կ. Վեհափառութեան անգին կենաց և արեւշատութեան համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՑԱՐՆ ԵՒ ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Նորին Օծութիւն Վեհափառ Հայրապետն Ազգիս Տփղիսէն Հոկտեմբերի 18 ին՝ Նորին Կայսերական Մեծութեան Թագաւոր Կայսեր և Նորա Օգոստափառ Ընտանեաց նոյն ամսոյ 17 ի դէպքին առթիւ հետեւեալ հեռագիրն էր ուղղած Ներքին գործոց Տ. Նախարարին՝ Նորին Մեծութեանը զեկուցանելու համար.

«Շնորհիւ Նախախնամութեան Ամենաբարձրելոյն, վտանգն, որ սպառնայր կենաց Ձերդ Մեծութեան և Օգոստափառ Ընտանեացդ, ի դերեւ ել՝ յուրախութիւն և յերջանկութիւն հաւատարիմ հպատակաց Ձերոց։ Տէր Աստուած յայտնեաց զողորմութիւն իւր և զսքանչելիս, լսելով ջերմ աղօթից բնակչաց Ձերով այցելութեամբ բաղդաւորեալ Կովկասու։ Հայաստանեայցս Եկեղեցի և Ազգն Հայոց անդադար վերառաքեն զաղօթս իւրեանց յԱթոռ Ամենաբարձրելոյն, վասն պարգեւելոյ Ձերդ Կայսերական Մեծութեան և Օգոստափառ Տանդ ըզմեծութիւն, ըզփառս և զերկարութիւն աւուրց։»

Ի պատասխանի այս հեռագրի Նորին Օծութիւնն ստացաւ Կովկասու Գլխաւոր Կառավարչապետէն համար 10,881 հետեւեալ գրութիւնը.

«Թագաւոր Կայսրն ի վերայ ամենահպատակօրէն զեկուցման հեռագրի Ձերդ Սրբութեան՝ ուղղեալ յանուն Տ. Նախարարի Ներքին գործոց՝ ի պատճառս հրաշալի ազատութեան Նոյին Կայսերական Մեծութեանց և Օգոստափառ Որդւոց Նոցին ի 17 Հոկտեմբերի, ամենողորմածաբար բարեհաճեցաւ խոկական ձեռամբ իւրով մակագրել «Ի ՍՐՏԷ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼ ԵՄ»։

«Զայս բարձրագոյն շնորհակալութիւն հաղորդելով ի գիտութիւն Ձեր և յանձն առնելով զիս հովուապետական աղօթից Ձերոց, պատիւ ունիմ լինել։

Ձերդ Սրբութեան
ամենախոնարհ ծառայ
ԻՇԽԱՆ ԴՈՆԴՈՒԿՈՎ ԿՈՐՍԱԿՈՎ
(Արարատ)

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ Մայր Դիւանի պաշտօնական յայտարարութեամբ, Նոր Տարւոյ և Ս. Ծննդեան տօնի շնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւնները պիտի ընդունի Ծննդեան երկրորդ օրն (7 յունուար) շաբաթ, ժամ 7 ին։ Հետեւաբար Եպիսկոպոսաց տեարք, Վարչութեան անդամք և այլ ազգային պաշտօնական մարմինք հրաւիրեալ են նոյն օրը որոշեալ ժամուն ի Պատրիարքարան գտնուիլ, Մայր Դիւանի առաջնորդութեամբ խմբովին ներկայանալու համար Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Քաղաքապետութեան կողմէ երէկ ի Պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագիր մը կը ծանուցանէր թէ Գասիմփաշայի եկեղեցին փլչելու վտանգ կ'սպառնայ և հետեւաբար կը յանձնարարէր որ անմիջապէս հարկ եղածն ի գործ դըրուելով վտանգին առաջքն առնուի. հակառակ պարագային մէջ թոյլ չպիտի տրուի ժողովրդեան համախմբուիլ վտանգ սպառնացող յարկին տակ։

Հրամանաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ Պատրիարք Տէր. Փոխանորդ Հայրն և Բլանեան Սեղուհ էֆէնտի այս առաւօտ Գասիմփաշայի գնացին առժամեայ կերպիւ փլչելու տեղերն գերաններով ամրացնելու և եթէ անկարելի լինի եկեղեցին գոցելու համար։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հետեւեալ օրհնութեան գիրն ուղղած է առ Մեծ. Միքայէլ էֆէնտի Ցակըրեան։

Ազնուաշուք Ատենապետ էֆէնտի
Պատ. Հոգ. Ազգ. Ս. Փրկչեան
Հիւանդանոցի

Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդն երէկ մեր նախագահութեամբ գումարեալ նստին մէջ տեղեկանալով որ Ազգային Հիւանդանոցի ընդհանուր համարակալ Թընկըրեան Մեծ. Գրիգոր էֆ.ի առաջնորդութեամբ հանդամակութիւն մը բացուած է ի նպաստ Ազգային բազմամեայ արդիւնաւոր ուսուցիչ ողբացեալ Տիգրան Մանավեանի այրւոյն և վեց որբոց, գոհունակութեան արժանի գտաւ յիշեալ էֆ.ի նոյն մարդասիրական ձեռնարկն և որոշեց իւր ջերմ շնորհակալիքն մատուցանել պատուարժան Հոգաբարձութեանդ որ իւր հանրածանօթ վեհ ազգասիրութեամբ բարեհաճած է քաջալերել յիշեալ ժրաջան պաշտօնէայն՝ նախաշաւիղ լինելով սոյն հանդամակութեան մէջ։

Օրհնելով զՁեզ և Ձեր համայն պարագայքն, կը յանձնարարեմք Ուսումնական Խորհրդոյ գոհունակութիւնն արտայայտել յիշեալ Թընկըրեան էֆ.ի, հանդերձ մեր օրհնութեամբ։

Մնամք աղօթարար
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Նշան էֆէնտի Փափազեան ինքնայօժար մասնակցած է դժբաղդ Մանավեանի այրւոյն և վեց որբոց ի նպաստ բացուած հանդամակութեան, նուիրելով մէկ օսմ. ոսկի, ձեռամբ Գասպար էֆ. Հիւնքեարպէյէնտեանի։ Նոյնպէս Մինաս էֆէնտի Ջերազ նուիրած է մէկ արծ. մէճիտ։

Ազն. Տիկին Յակոբ Այէօնեանէ ստացանք մէկ արծ. մէճիտ ի նպաստ Սրբուհի Մայրապետին։

Կը սիրենք յուսալ թէ այն ազգայինք որք չեն մասնակցած վերոյիշեալ երկու հանդամակութեանց, պիտի փութան իրենց նուէրներն հասցունել, այս տօնական աւուրց մէջ մխիթարելու համար անձնուէր հիմնադիր-մայրն Գալֆայեան Որբանոցին ինչպէս նաեւ հանգուցեալ բազմաշխատ դաստիարակի մը դժբաղդ ընտանիքն։

Մէզպուրեան Սանուհեաց Ընկերութիւնն, ըստ իւր գովելի սովորութեան, աղքատիկ հայ աղջկանց տուած է, Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ.

5 բաճկոն
7 շրջազգեստ
3 զոյգ կօշիկ
3 գլխարկ.

Թաղ. Խորհուրդս կը փութայ իւր խորին շնորհակալութիւնն յայտնել հրապարակաւ բարեպաշտուհի Տիկին Սրբուհի Փափազեան եւ Տիկին Նազլի Սարգիսօֆի, որոց ինքնայորդոր նախաձեռնութեամբ կատարուած հանդամակութեան արդեամբ, նուիրեցաւ Ս. Սանդուխտ եկեղեցւոյ 19 շապիկ դպրաց թաշկինակներով, մէկ բուրվառ թաշկինակով և մէկ շուրջառ, մէկ սաղաւարտ, մէկ փակաս, զոյգ մը թեւնոց, մէկ սկիհի ծածկոց եւ մէկ սեղանի զգեստ բանուածոյ (ատոֆա) որոց պէտքը զգալի եղած էր յոյժ։

Շնորհակալութիւն կը մատուցանէ նաեւ անոնց՝ որք բարեփրաբար յօժարեցան մասնակցիլ սոյն հանդամակութեան, չը խնայելով իրենց նուէրներն ի պայծառութիւն աղքատիկ թաղիս Ս. Եկեղեցւոյն։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
Պ. ՁԻԼՃԵԱՆ Ս. ՇԱՀԻՊԱՋԵԱՆ
4|16 յունվ. 1889 Ռում. Հիսար

Ինչպէս արդէն ծանուցած էինք, ընդ հովանաւորութեամբ ՎՍԵՄԱՓԱՅԼ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱՅԻ ՏԱՏԵԱՆ եւ ի նպաստ Ազգ. Հայուհեաց Ընկերութեան (որոյ նպատակն է ձրի ուսումն ծաւալել հայ աղջկանց մէջ,) պարահանդէս մը պիտի տրուի այս տարի եւս ի Նոր Թատրոն Բերայի, յառաջիկայ փետրուար 4|16 շաբաթ երեկոյ։ Պարահանդէսի յանձնաժողովը կազմուած է հետեւեալ կերպով.

Տիկնայք

Ապրօ Ալանեան, Երկանեան Վարդուհի, Էսաեան Վիրգինէ, Թաշճեան Նեքտար, Ինճէեան Կլաւդիա, Հալաճեան Թագուհի, Մամիկոնեան Տիրուհի, Նեվրուզ Երանուհի, Նորատունկեան Մաքրուհի, Ներսէսեան Նարթիկ, Շահնազարեան Պէաթրիս, Պիլլորեան Մարիամ, Զօհրապ Ն. [illegible], Տավութեան Մաննիկ, Տատեան Տ. Տիրուհի, Փորթուգալ Բագոլին, Օր. Խանչէկիւլ Նշեմի, Օր. Մխէչեանեան Մարի։

Տեարք

Վսեմ. Ազարեան Սարգիս էֆ., Վսեմ. Եէնիքէօյեան Տիգրան էֆ., Մեծ. Էսայեան Յովհաննէս էֆ., Վսեմ. Իզզէթ պէյ՝ [illegible], Վսեմ. Իսմայիլ պէյ՝ Արտ. Արտ. Գործոց Նախար., Մեծ. Տեար Լեմոան Լ.՝ [illegible], Մեծ. Տեար Լէվի Ռ., Վսեմ. Խուտավէրտեան Կարապետ էֆ.՝ [illegible], Վսեմ. Հալաճեան Բարսեղ էֆ., Վսեմ. Ղալիպ պէյ՝ Տնօրէն Դպր. [illegible], Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ, Վսեմ. Մազհար պէյ՝ Նախ. [illegible], Վսեմ. Մամիկոնեան Միքայէլ էֆ.՝ [illegible], Վսեմ. Նաում էֆ.՝ Ընդհ. Քարտ. Արտ. Գործոց Նախարար., Վսեմ. Նորատունկեան էֆ.՝ [illegible], Մեծ. Նեվրուզ Արթին Խան՝ [illegible], Վսեմ. Ռընճեան Արիկ էֆ., Վսեմ. Զայեան Իլիաս էֆ.՝ [illegible], Մեծ. Տեար Պալս Հ., Մեծ. Սամանճի Գէորգ էֆ., Վսեմ. Տատեան Տիրան պէյ՝ [illegible], Վսեմ. Փորթուգալ Միքայէլ էֆ.՝ [illegible], Վսեմ. Բոյաճեան Պետրոս էֆ.՝ [illegible], Վսեմ. Օտեան Յաչիկ էֆ.՝ [illegible], Սենեկ. Արտ. Գործոց Նախարարութեան։

Կոմիտէյի Մասնաժողով

Տէր Յ. էֆ. Նորատունկեան (Ատենապետ)
Ն. » Ներսէսեան (Գանձապետ)
Գ. » Շահնազարեան (Ատենադպիր)

Ա. Խ. Զօհրապ, Լ. պէյ Փափազեան, Տ. Եուսուֆեան, Ն. էֆէնտի [illegible], Ն. Փափազեան, Պ. Պէրպէրեան էֆ.

ՃԱՆԻԿ ԷՖԷՆՏԻ ՍԷՖԷՐԵԱՆ
ՀԱՅՐ
ՍԷՖԷՐԵԱՆ ՆՇԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՅԵԱԿ ԷՖԷՆՏԻՆԵՐՈՒ

Ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանենք թէ Մեծ. Ճանիկ էֆէնտի Սէֆէրեան երէկ գիշեր իր մահկանացուն կնքած է ի Գատը գիւղ։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, ուրբաթ, ժամ 7ին, ի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Գատըգիւղի։

Վաղը և շաբաթ օր «ԱՐԵՒԵԼՔ» չպիտի հրատարակուի Ծննդեան տօնին առթիւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Այտընի նահանգին տեֆթէրտար անուանուեցաւ Բաթմանթի ժողովոյ անդամներէն Խալիտ պէյ։

Երկրագործական դրամատան կեդրոնական վարչութեան հաշուակալ անուանուեցաւ Հաշուակալութեան Դիւանի քարտուղարներէն Զիւհտի պէյ։

Կրետէի Բէթիմօ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Օլոնիայի նախկին գայմագամ Շագիր էֆէնտի, որուն այս առթիւ Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ։

Արշիփելագոսի կղզեաց Բոզճատա գաւառակին նախնական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Թարսուսի ընդհակ. առեւտրական դատարանին նախագահ Մեհմէտ Սէյֆի էֆէնտի։

Սանիյէ Միճիտիէի աստիճան տրուեցաւ Թնդանօթարանի Բուզնամէի դիւանատան անօրէն Ֆայիզ էֆէնտիի եւ Պրուսայի նահանգին հանրօգուտ շինութեանց ու երկրագործութեան խորհրդական Հէմտի պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Թնդանօթարանի թղթակցութեանց Դիւանին անօրէն Ազիզ էֆէնտիի, հաշուակալութեան դիւանի քարտուղար Ճէմալ էֆէնտիի եւ Թարգման Թուֆիք էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Պաղտատի կուսակալութեան դիւանապետ Մահմուտ Բաժիլ էֆէնտիի և Գարասի գաւառին հաշուակալ Թեվֆիք էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բրէզիլի [illegible] հիւպատոս Պ. [illegible]։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ Զ. զօրաբանակին առաջին [illegible] գընդապետ Ալի պէյի, Սուրիոյ [illegible] ժողովոյ անդամ Մէհմէտ Սալիհ [illegible] էֆէնտիի, Ֆրանսայի Նիս քաղաքին վարժարանին երկրորդ տնօրէն Պ. Շարլ Բուսէլի և Իսկէնտէրունի ռուսական գործակատար Ստեփան Գոհլէրմանի։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Վեհ. Սուլթանը նոր տարւոյ առթիւ շնորհաւորական հեռագրեր ուղղած է Ռուսիոյ Կայսեր և Յունաստանի Թագաւորին, որք ի պատասխանի հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնած են։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Մէտրիսէի բարձրագոյն ժողովոյ նախագահ Ալի Հայտար էֆէնտի նախընթաց օր կայս. պալատ գտնուած պահուն, արժանացած է Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

ԿԷՉԷՐ ԷՖԷՆՏԻ

Ի Բարձրագոյն Բ. Դրան իրաւաբանական խորհրդական Կէչէր էֆէնտիի, որ Պառոն տը Հիրշի խնդրոյն առթիւ Պերլին գնացած է, նորա պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ եղբայրը՝ Կէչէր էֆէնտի՝ անդամ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչական ժողովոյ։

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ Պ. ՏԸ ՀԻՐՇ

Երկուշաբթի իրիկուն ելաւ կայսերական Իրատէ մը որ կ'արտօնէ զՊ. Կնայստ՝ իր վճիռը տալ այն վէճ կէտերու մասին որոց վրայ անհամաձայն գտնուած էին կայս. կառավարութեան և Պ. տը Հիրշի իրաւարարք։ Սոյն Իրատէն հեռագրաւ հաղորդուեցաւ Պերլինի օսմանեան դեսպանին։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋԱՏԵՐՔ

Անգլիական դեսպան Սըր Ուիլեմ Հուայթի պնդման վրայ որոշուեր է Պ. տը Հիրշի հետ լինելիք կարգադրութեամբ գանձելի գումարէն 59,000 ոսկի մէկ կողմ դնել, քանի մը անգլ. հպատակաց կայս. Գանձէն ունեցած պահանջից հաշիւը կարգադրելու համար։ (Մանզումէ)

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ մօտերս Պետերսպուրկ պիտի ուղեւորի։

ՈՒՂԵՒՈՐՔ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Սէլանիկէ, երէկ առաւօտ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ պուլկար կառավարութիւնը չուզեր ճանչնալ այն Բերաթներն որք կը յանձնուին Թուրքիոյ հարկատու գաւառները գնացող ուղեւորաց։ Պուլկարիա գնացող ուղեւորք պարտին կանոնաւոր անցագրեր ունենալ ի ձեռին, ինչպէս կ'ունենան օսմ. սահմանագլուխներէն դուրս տեղեր ճամբորդողները։ Արդէն երէկ միջազգային կառախումբով Պուլկարիա գնացող մի քանի ուղեւորք հարկադրուեր են ետ դառնալ։

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Ելմտական նախարարութեան կողմէ Սպարապետի Դրան վճարեալ գումարով յունիս ամսաթոշակը վճարուած է ընդհանուր հաշուակալութեան պիւրոյից, անձնապահ զօրաբանակի սպայակոյտին և պիւրոյից ճիւղերուն, մըթէրիալներու, գործարաններու ու զինուորական ատենին մէջ պաշտօնավարող բոլոր հրամանատարաց ու սպայից, հաշուակալութեան դիւանի Դ. Զ. և Է. ճիւղերու, զինուորական հանդըրձեղէն թոշակի սնտուկին, անձնապահ զօրաբանակին դիւանաց և զինուորական այլ և այլ գործարաններու քարտուղարներու ու գործաւորաց։

ՎԱՌՆԱՅԻ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Լոյտի գործակալութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ [illegible] շոգենաւն որ երեքշաբթի օր Վառնա ուղեւորած էր, դեռ երէկ անդ չէր ժամանած Սեւ Ծովու մէջ տիրող փոթորկին պատճառաւ։ Եթէ յիշեալ շոգենաւն երէկ իրիկուն Վառնա չը համնէր Եւրոպայի թղթատարական պայուսակն առնելու համար, գործակալութիւնը Քէօսթէնճէ բանող շոգենաւոյն մին պիտի յատկացունէ այս երթեւեկութեան։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ Ի ՍՈՒՐԻԱ

Սուրիոյ լրագիրը կը պատմէ թէ Շէրիա գետն յորդելով մեծամեծ վնասներ պատճառած է։ Յորդումն, որ առաջ եկած է յորդահոս անձրեւներէ տեղի ունեցած է ցայգ նմանը, յանկարծ կերպիւ։ Այս գետն որ Տիբերիոյ ծովէն բաժնուելով մասնաւոր ուղի մը կազմէ, աղկից սկսեալ մինչեւ Պիսան կոչուած արքունի ագարակն մեծամեծ վնասներ պատճառած է։ 260 հոգիէ բաղկացեալ վրանաբնակ թիւրքմէնք, որք սովորաբար այդ կողմը կուգան ձմեռելու, այս տարի իրենց վրաններն այդ գետին եզերքը հաստատած էին։ Գետին յանկարծ ողողմամբ սոքա չեն կրցած փախչիլ և ջուրերու մէջ պաշարուելով յուսահատօրէն ծառերու փաթթուած են։ Պիսանի ագարակի անօրէնն և այլ պաշտօնեայք թէեւ ժամանակին հասեր են, սակայն չեն կրցեր այդ թշուառաց օգնել ջրոց տարապայման յորդման պատճառաւ։ Այս վիճակ մինչեւ առաւօտ տեւեր է և քիչ յետոյ անձրեւը դադրելով և ողողման սաստկութիւնն եւս տակաւ իջնալով, ագարակի անօրէնն և պաշտօնեայք մեծ դժուարութեամբ յաջողեր են ազատել այդ թիւրքմէններն որոնց վեցը մեռեր են քանի չորս ժամ չկրնալով դիմանալ ջուրին մէջ։

Միեւնոյն ողողմունք պատահեր են նաեւ Սուրիոյ այլ եւ այլ կողմերն և մեծամեծ վնասներ պատճառած են։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ Միլքիյէ վարժարանին անօրէն Ապտիւրրահման էֆէնտիի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է որ պաշտօն ունի բարեփոխել երկրորդական վարժարանաց ուսմանց ծրագիրը։

Սէրվէթ այս առթիւ կ'իմանայ թէ ոչ-մահմետական հասարակութեանց պատկանող բազմաթիւ տղայք նոյն վարժարանաց մէջ ընդունելու համար դիմումներ ըրած լինելով, այդ վարժարանաց ուսմանց ծրագրին վրայ պիտի աւելցուին նաեւ ոչ-մահմետական տղայոց յատուկ ուսմունքներն։

—Կրետէի կուսակալութեան նախորդ խորհրդական Ապտիւլվէհապ փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Զմիւռնիոյ նաւահանգստի տնօրէն Խասա պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Եղեռնագործ ատեանն երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Հիւսէյին անուն անձ մը որ իւր տասնամեայ քենիին պատիւը բռնաբարած էր։

Նոյն ատեանը միեւնոյն պատժոյն դատապարտեց Քիրքի Խալիլ անուն մարդ մը որ ի Բերա Տօլապ Տէրէսի թաղը տուն մը բռնկցնել փորձած էր։

—Պէրութի կուսակալ Ալի փաշա [illegible] շոգենաւով Պէրութէն ճամբայ ելեր է Աքեայի և Պէյքայի գաւառաց մէջ քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

—Պաղտատի Էվգաֆի նախորդ հաշուակալ Նուրի պէյ որ Պրուսայի Էվգաֆի հաշուակալ անուանուած լինելով մայրաքաղաքս եկած էր իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար, այս երկուշաբթի օր մեռաւ։ Վախճանեալն երկար ատենէ ի վեր կուրծքի հիւանդութեամբ կը տառապէր։

—Մայրաքաղաքիս հելլենական հիւպատոսարանի քարտուղար Պ. Ճիանօբուլօ երկրորդ կարգի պատուակալ հիւպատոսի աստիճանի բարձրացեր է։

—Մայրաքաղաքիս Պուլկարական գործակալութեան պաշտօնեայներէն Պ. Քալրակէօզօֆ հրաժարական տուած լինելով, անոր յաջորդած է թարգման Պ. Մինաջելօֆ. իսկ այս վերջինոյն պաշտօնն յանձնուած է Էչրէֆօղլու Հալիս էֆէնտիի որ Զըրբանի հին ազգատոհմերէ մին կը պատկանի։ Հալիս էֆէնտի Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանի շրջանաւարտներէն է։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Պ. Քլօտիւս երեք նոր երգիչներու և մէկ նոր երգչուհւոյ հետ պայմանագիր կնքած է օփերաներ ներկայացնելու համար ի Նոր Թատրոն։ Այդ երգիչներն են Պ. Լաֆօն՝ Ա. [illegible], Պ. Լաքառնօ՝ [illegible], Պ. Թալազար [illegible] և օրիորդ Տէվերնն։ Ֆրանսական խումբն այսպէս նոր կազմակերպութիւն մը ստացած, յառաջիկայ շաբթու պիտի ներկայացնէ ՀԻՒԿԸՆՕՆԵՐԸ (LES HUGUENOTS) ծանօթ օփերան։

Այս գիշեր ներկայացուելիք խաղն է
ԼԱ ՓԸԹԻԹ ՄԱՐԻԷ
LA PETITE MARIÉE

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պերլին, 16 յունվար

Նէշնալ ցայթունգ. — Ընդդիմադիր կուսակցութեան ատենաբանք կը քննադատեն Պիզմարք Իշխանի գաղթային աշխարհակալութիւնն, որ, ըստ իրենց, արկածներու կ'առաջնորդէ։

Պիզմարք Իշխան կը պատասխանէ իրենց, և հայրենասիրութեան հակառակ կ'անուանէ իրենց ընթացքը։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 16 Յունվ. ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. քոնսոլիտէ	98 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 1/4
» » » գոցուեցաւ	15 3/16
» » » Ա.	28
» » » Բ.	16 1/8
» » » Գ.	15 1/8
Օթոման 1871	84 3/4
փոխառութիւն 1877	96 3/4
Պանք Օթոման	11 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	102 3/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	84 3/4
» առանձ. բրիվիլէժիէ	102 3/4
Տայրա Սանիէ	80
Տօմանիալ փոխառ. Բօնտ	101 1/2
Հունգարական ոսկեթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 562

Վիեննա, 16 Յունվար ժամ 4 երե.

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 10
Օսմանեան երկաթուղի	22 50

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Յառաջիկայ շաբաթ գիշեր Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ շքեղ ներկայացում մը պիտի տրուի, հայերէն լեզուաւ ի նպաստ հայ դերասանական խմբին, անձնուէր աջակցութեամբ Պ. Ադամեանի։

Ներկայացուելիք խաղն է
ՈՒՐԻԷԼ ԱԿՕՍԹԱ

Թատերախաղ հինգ գործողութեամբ Հեղին. մեծահամբաւ ողբերգակ ԿՈՒՑՔՈՎ. ՈՒՐԻԷԼ ԱԿՕՍԹԱՅԻ դերը պիտի կատարէ Պ. Պ. Հ. ԱԴԱՄԵԱՆ։ Խաղին միւս դերերն առանձնած են Պ. Պ. Մաղաքեան, Հօլասեան Տիկ. Ֆասուլեաճեան, Օր. Ազնիւ և այլք։

Գործողութիւնը կը կատարուի Ամսթէրտամ քաղաքին մէջ, յամին 1640։

Երաժշտապետ ՏԻԳՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ՉՈՒԽԱՃԵԱՆԻ առաջնորդութեամբ՝ երաժշտական խումբը միջնարարներու միջոցին պիտի նուագէ, բացի հայրենիք կտորներէ, տաղանդաւոր երաժշտապետին նոր յօրինած [illegible] Զէմիրէ անուն օբէրէդի Արաբական մեծ Պարն որ այնքան ախորժով լսուեցաւ Ցոբէլեանի ներկայացման երեկոյին։

Թատրոնի գիներն են օթեակք 1 ոսկի, 80 և 40 ղրուշ. Ֆօթէօյ 25 և 20 ղրշ. Թուաւոր և անթիւ Նստարանք 15 և 10 ղրշ. [illegible] օթեկաց 5 ղրուշ։ Ճակատի թիւ 10 մեծ օթեակի գինն է երեք ոսկի։

Այն սիրոյն և գեղեցիկ եղանակն որով կատարեցաւ ի Ֆրանսական Թատրոնի մեր ընտրելագոյն դերասանին քառասնհինգամեայ վաստակոց յոբելեանական տարեդարձն՝ ըստ մեզ ամենայն մասամբ յաջողութիւն մը կ'ըլլար՝ եթէ օժանդակէր արծարծելու ի մեզ գեղեցիկ արուեստից սէրը և անոր ճաշակն յղկել ի մեզ։ Գերծ և գեղեցիկ կոչեցինք այն երեւոյթը քանզի երեք ազգային նշանաւոր տաղանդներ՝ հանրածանօթ քերթողուհւոյ մը՝ մեծ երաժշտապետի մը և գերազանց արուեստագէտի մը տաղանդներն իրենց չնաշխարհիկ ձիրքերն ի վայելս կ'ընծայէին ազգին ընտրելագոյն մասին կազմեալ գեղեցիկ հանդիսատեսից ակմբի մ'առջեւ։ Բայց Ադամեանի պէս տաղանդք միօրեայ խրախուսանաց արդիւնքը չեն. փափաքելի էր ուրեմն որ դերասանական խումբ մը կարենար կազմուիլ որոյ մէջ կրնային թերեւս շատ մը թաղուն տաղանդք ի լոյս ծնանիլ։ Այս ալ այն նկատողութեանց մին է որոց համար հարկ է մեզ խրախուսել շաբաթ երեկոյեան ներկայացումը, թող որ Պ. Ադամեանը նորէն ի Թատերաբեմ տեսնելու հաճոյքն զատ պիտի վայելենք նաեւ Զօլաճեանի հանճարոյ նոր մէկ արգասիքն։ Հռչակաւոր զօրապետ մը սովոր էր յարգանօք բարեւել երիտասարդ զինուորներն. երբ իրեն այսչափ մեծարանաց պատճառն հարցուցին. «Ո՛վ գիտէ, կ'ըսէր, թերեւս իւր պայուսակին մէջ Մարաջախտի մականը կը կրէ։» Քաջալերենք ուրեմն մեք եւս մեր նորակազմ խումբն. ո՞վ գիտէ ի՞նչ ծածուկ ձիրքեր կան որ առթի մը կ'սպասեն ի դուրս գալու ի պատիւ և ի վայելս համայն հասարակութեան։

Գալով ներկայանալի խաղուն արժանեաց, անկարող ենք այժմէն գնահատել՝ մեզ բոլորովին անծանօթ ըլլալով հեղինակն և գործն։ Այսու հանդերձ անհերքելի կրնամք գուշակել թէ ազդու և ախորժ երկասիրութիւն մ'է եթէ կը վերաբերի այժմու ռուսական դպրոցին, որոյ աշխատութիւնք թարգմանուելով ամէն եւրոպական լեզուաց ի զարմանս կրթեալ են համայն բանասիրական աշխարհը։

Այն դերասանական խումբը յորոյ նպաստ կը տրուի այս երեկոյթն, արժանի է մեր համակրանաց. ուստի և լիասիրտ կը մաղթենք նոցա ամէն յաջողութիւն և տարակոյս չունինք որ մեր ընթերցողք ալ այս մասին մեզ համակարծիք են և զայն պիտի [illegible] խուռն բազմութեամբ դիմելով պատուելու համար այս գողջեւ ընծանկան հանդէսը։

Թ.

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԱՄՍՈՆ, 20 դեկտ.

Երէկ երեկոյ խիստ փառաւոր կերպով տեղի ունեցաւ տեղւոյս «Սէրքլը տը Սամսըն» անուն նորահաստատ Քլիւպի, —որ բաղկացեալ է հայ, թուրք և յոյն և այլ եւրոպական ազգաց երեւելիներէ, —բացման հանդէսն ի ներկայութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց, համայն հիւպատոսաց, անդամոց և երեւելեաց։ Սոյն մեծակառոյց շէնքն հիանալի կերպով զարդարուած էր. հանդիսին կը նախագահէր Պարսից Վսեմ. հիւպատոս Իսա պէյ և գործադիր ժողովոյ անդամք եւս յատկապէս պատրաստեալ տեղ մը բազմած էին։

Հանդէսը բացաւ Բաքէի ընկերութեան գլխաւոր քարտուղար Մեծ. Յակոբ էֆ. Ճինկէօզեան թրքերէն պերճախօս ճառով մը՝ ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով Օգոստ. կայսեր թանկագին կենաց երկարութեան համար։

Ազգ. վարժարանի տնօրէն Մեծ. Սմբատ Բիւրատ էֆէնտիի Հայերէն, Բէժիի Նազըր Միւսիւ Սեմէլաի Յունարէն և Բէժիի երկրորդ Նազըր Միւսիւ Բանճիրլի Ֆրանսերէն գեղեցիկ ճառերն որոտնդոստ ծափերով ընդունուեցան և յետոյ այլ և այլ խաղեր խաղցուեցան և Քլիւպի կողմանէ բոլոր հրաւիրելոց [illegible] և այլն հրամցուեցան։ Սոյն Քլիւպը ինչպէս [illegible] նոյնպէս և այլ և այլ լեզուէ լրագրեր և հանդէսներ կ'ստանայ և հանդերձեալ է ընտիր մատենից բազմահատոր գրատուն մը ունենալ և ծաղկեցնել և զարգացնել ընկերասիրութիւնն եւ քաղաքակրթութիւնն ի Սամսոն։

Պասուլեաճեան էֆէնտիի ընտիր խումբն որ մի քանի ամիսներէ ի վեր Սէր ընկերութեան թատրոնին մէջ թատերական ներկայացումներ կուտար, անցեալ եօթնեկի մէջ մի ներկայացում տուաւ ի նպաստ Յունաց վարժարանի օժանդակ Յոյն ընկերութեան, արտադրելով 20 ոսկւոյ զուտ հասոյթ մը և երկու ներկայացում ալ ի նպաստ Հայոց վարժարանի և Սէր ընկերութեան գոյացնելով, առաջնոյն համար 15 ոսկւոյ գումար մը և միւսին 20 ոսկւոյ։ Սոյն վերջին երկուց ներկայացմանց կատարեալ յաջողութեան համար անդուլ կերպով աշխատեցան Մեծ. Կիւտիկեան, Ստեփան Թիւրապեան, Խաչիկ Պօղոսեան և Միհրան Քիւրքճեան էֆէնտիներն որոց կը յայտնեմք անհուն շնորհակալիք, ինչպէս և ամբողջ դերասանական Պատ. խմբին։

Հ. Փ.

ՊԱՂՏԱՏ, 14 դեկտ.

Տիգրիս գետի պարբերական աճումն սկսաւ։ Ամրան, այս գետը խիստ դանդաղ ընթացք մ'ունի և ջուրերը մաքուր ու վճիտ են, սակայն այն ինչ սեպտեմբեր ամիսը կը լրանայ, և յաճախ նոյն իսկ այդ ամսուայ մէջ, ջրերը կ'սկսին պղտորիլ Հայաստանի անձրեւներէն, բայց առանց որ և է աճման։ Կ'անցնի երկու ամսոյ չափ և ահա գետը կ'սկսի բարձրանալ նախ անզգալի կերպով օրական երկու երեք մատի չափ, և այդպէս կը շարունակէ մինչև յունվար ամսոյ վերջը։ Այնուհետև կը սկսի երկիւղալի դառնալ, երբեմն իւր սովորականէն մինչեւ տասը կանգուն վեր կը բարձրանայ և սարսափելի արագութեամբ կ'ընթանայ գետէն վեր ելլող շոգենաւերն յետս մղելու աստիճան. Հազարաւոր մարդիկ թումբերու վրայ կ'սկսին աշխատիլ, զանոնք նորոգել և բարձրացնել, և ըստ որում գետի երկու եզերքը տափարակ դաշտեր են գետի մակերեւոյթէն ցած, բաւական է որ թումբերու ամենափոքր մի մասը պատռուի կամ խախտի, անմիջապէս այդ դաշտերը ջրով կ'ողողուին և անպատմելի չարիք կը պատճառեն արտօրէից, պարտիզաց, անասնոց և մարդկան, որք չորս տասը ժամուայ տեղ գոնէ երկու կանգուն բարձրութեամբ բլուր մը չի գտնելով կը պարտաւորին ջուրերու մէջ մնալ իրենց տնակներու աւերակաց քով, որք պարտէզներու պատերուն նման ցեխէ շինուած ըլլալով, անմիջապէս կը կործանին ջուրէն։ Այժմ արդէն իսկ սկսած են կառավարութեան պաշտօնեայք ամրացնել տալ թումբերը կամայ ակամայ աշխատցնելով ժողովուրդն, որք թէև այժմ դժգոհ են այս աշխատութենէն, բայց անշուշտ յետոյ գոհ պիտի ըլլան։

Պաղտատ քաղաքն այսպէս զինքը թացող Տիգրիս գետի դէմ ապահովուելէ յետոյ, պարտի նաեւ զգուշութեան միջոցներ ձեռք առնուլ Եփրատի դէմ, որ թէեւ քաղաքէս երկու օր հեռի է բայց իւր ջուրերն աւելի բուռն և աւելի ըմբոստ և սաստիկ յորձանուտ, մինչ պղտոր, եզերքը սակաւաբնակ, հետեւաբար թումբերը խիստ անխնամ լինելով գարնան զայրագին կը յորդէ և մռնչելով, կը հասնի մինչեւ քաղաքիս դուռն, ուստի և այդ կողմէն ալ քաղաքը պահպանելու համար թումբեր պէտք են, որք թէեւ ի վաղուց շինուած են, բայց հարկ է նորոգել ամեն տարի և այս ալ քիչ նեղութիւն չէ ժողովրդեան։

Դիտելու արժանի պարագայ մը կայ թէ գետի ջուրերն ամեն տարի միեւնոյն աստիճանաւ բարձրանալով համարեա, նախորդ տարուոյ թումբերը չեն բաւեր ջուրերը զսպելու, և հարկ է ամեն տարի գոնէ քառորդ կանգուն յաւելուլ թումբերու բարձրութեան վրայ, այնպէս որ չորս տարի առաջ հարկաւոր բարձրութիւն ունեցող թումբի մը վրայ եթէ այսօր մէկ կանգուն եւս բարձրացած չըլլայ, ջուրն անպատճառ անկից դուրս կը զեղու, և ասոր պատճառ կուտան գետի յատակին շարունակ բարձրացումը. զոր գուշակելով անշուշտ կուսակալ մը երբ այստեղ կը գտնուէր Սուէզի պեղման ընկերութենէն տասն հազար ոսկիով գնեց գործիք մը գետին յատակը մաքրելու համար, բայց մեքենայն հասաւ իւր պաշտօնանկութենէն յետոյ, և իւր յաջորդը չկարենալով հայթայթել երեք հարիւր ոսկի փոխադրութեան ծախքը, զայն բերող նաւապետը զայրացաւ և այդ գործիքի մասերը գետը նետելով ետ դարձաւ։ Այդ գործիքի մասերն այժմ թաղուած են Պասրայի առջեւ աւազին մէջ, և անշուշտ օր մը պիտի գտնուի հնախուզական ակադեմիա մը որ այդ կողմերը պեղումներ կատարել տալով պիտի գտնէ զանոնք և պիտի որոշէ թէ աշխարհի ո՛ր դարու հնութեանց կարգը դասելի են։

ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ՍԻՐԱՀԱՐԱՑ ՄԵՆԱՍՏԱՆԸ

(ՏՆՈՒՆԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Սեւ մորթով՝ մոխրագոյն մազերով, հաստատուն կազմուածքով և կարծր սըրտով՝ անխոնջ որսորդ, ոչ Աստուծոյ հաւատացող և ոչ սատանայի, Մալոնէյի Պառօնը Նորմանտիոյ բնակչաց վախ ու սարսափ կ'ազդէր։ Իւր ձիերէն և շուներէն զատ աշխարհիս վրայ միմիայն իւր աղջիկն՝ իւր գեղեցիկ Ժընըվիէվը կը սիրէր. բայց սակայն, այդ գորովը նախանձոտ և անձնասէր գորով մ'էր։ Մտածելով թէ՝ թերեւս օր մը Ժընըվիէվ ուրիշ մարդ մ'իրեն պիտի նախադասէր, բարկութենէն կը փեղնէր և կռուփները կը սեղմէր...։

Արդարեւ Ժընըվիէվ իւր անցուցած տխուր կեանքէն կը տանջուէր, բայց կը ջանար մոռնալ թէ իւր հայրն զինքը լաւ կերպով չէր սիրեր, և անոր երախտագէտ էր զինքը սիրելուն համար։

Եւ սակայն բարկանալու ալ իրաւունք ունէր անոր, վասն զի խեղճ աղջիկն, երկար ատենէ ի վեր իւր սիրտը նուիրած էր Պօտուէն անուամբ երիտասարդ ասպետի մը։

Քու՞ն թէ արթուն, երազի թէ իրականութեան մէջ, Ժընըվիէվ կը կարծէր տեսնել միշտ զայն, իւր սիրելին, շնորհալի եւ կայտառ, լայն ուսերով, դժգոյն դէմքով ու անկեղծ նայուածքով։ Եւ այսու ամենայնիւ այնքան բարի և այնքան գորովալի։ Խօսած ժամանակը կնոջ մը յատուկ քաղցր փափկութիւնն ունէր. և շատ հաճելի բան մ'էր անոր սիրոյ վրայ խօսիլն լսելը։

Սակայն, հակառակ իւր հօր խիստ հրամանաց, Ժընըվիէվ չը կրցաւ ետ կենալ այդ քաղցր ներդաշնակութիւնը լսել։ Շատ անգամներ երբ իւր հայրն, Մալոնէյի Պառօնը տնէն կը հեռանար՝ գայլ մը կամ ուրիշ որ եւ իցէ կենդանի մ'որսալու համար, Ժընըվիէվ իւր սիրելի Պօտուէնը գաղտնագողի կ'ընդունէր տանը մէջ։

* *

Արդ, այն Ծննդեան օրը, իբրեւ ճշգրիտ անհաւատ եւ եկեղեցւոյ օրինաց անտարբեր, Մալոնէյի Պառօնը արշալուսուն որսի ելած էր։ Թանձր ձիւն մ'երկրիս երեսը կը ծածկէր, բայց արեւը մաքուր երկնից վրայ կը ցոլար։

Եւ շատ հիանալի եւ շատ զուարթ տեսարան մը կ'ընծայէր Մալոնէյի գիւղակն՝ իւր ծակոտած պատերով՝ սրածայր տանիքներով՝ նուրբ եւ բրդաձև քարերով՝ ամենքն ալ սպիտակ փայլուն փոշիով մը ծածկուած, նման մեկոտ հաւերու որք քով քովի կը սեղմուին, տուներն ու խրճիթներն իրարու քով սեղմուած էին և ծխնելոյզներէն թեթեւ մուխ մը կ'ելլէր։ Բարձր, շատ բարձր, գիւղակին ճիշդ դէմը և անկից աւելի բարձր, սեպաձեւ ժայռի մը վրայ, ուր ելլելու համար միայն նեղ ու դժուարին արահետ մը կար, սեւ ու սառուցեալ ճերմակ ձիւնին մէջէն գիւղին եկեղեցին կը տեսնուէր, իւր զանգակատունովը, ուրկից անընդհատ զանգիւններ կը լսուէին սոյն օրը եւ գիւղացիք համայն, այր թէ կին իրենց բնակարաններէն դուրս կ'ելլէին, ձեռքերնին շփելով և ոտքերնին գետինը զարնելով, որովհետեւ ցուրտը սոսկալի էր։ Խումբ խումբ մեծ ճամբուն վրայ կը ժողվուէին, եւ եկեղեցի մտնելէ առաջ իրարու հետ կը խօսակցէին։

Բայց յանկարծ, այս ժողովուրդը դադրեցաւ խօսելէ, քալելէ և սահելէ։

Գիւղակին դռներն բացուեցան և Ժընըվիէվ դուրս ելաւ, ետեւէն երկու սեւնեկապանուհիներով։ Ամեն մարդ զայն կը դիտէր և կ'ողջունէր։ Որչափ գեղեցիկ և փափուկ էր այդ մանկամարդ Օրիորդը։ Այնքան թեթեւաքայլ կ'ընթանար որ իւր փոքրիկ ոտքերն ձիւնին մէջ հազիւ անշմարելի հետքեր կը թողէին, կը յառաջանար նա մէկուն ժպիտ մ'ուղղելով, միւսին սիրալիր խօսք մ'ընելով և ինքզինքն ամենէն սիրուած, պաշտուած և երջանիկ կ'զգար... Այո, երջանիկ, վասն զի իրմէ քիչ հեռուն, իւր հպատակներուն մէջ Պօտուէնը նշմարած էր։ Երիտասարդ ասպետն որ անընդհատ գիւղին բոլորտիքն կը շրջէր, նոյն առաւօտուն Պառօնին որսի երթալն տեսած էր և պարագայէն օգուտ քաղելով, եկած էր Ժընըվիէվը տեսնել և հոն էր, դողդողուն, սիրայեղց և սպասելով, որ նորատի աղջկան մէկ նայուածքն արտօնէ զինքն անոր մօտենալու...։

Եւ այդ նայուածքը չուշացաւ, ո՛րքան քաղցր, ո՛րքան պճնալի, ո՛րքան հրապուրիչ նայուածք։ Ի՞նչ բանէ վախնար Ժընըվիէվ... իւր հայրն հոն չ'էր և գիւղերէն տասը չէր կրնար վերադառնալ, իւր շուրջն աշխատաւոր հպատակներ կային որք զինքը կը պաշտէին և ամեն բանէ աւելի իւր Պօտուէնի հետ ամուսնութիւնը կը ցանկային... Եւ սակայն ինքն եւս կը սիրէր Պօտուէնը, զայն իւր առջեւ կը տեսնէր, իւր մօտը. Միթէ խոհեմութիւնը կարո՞ղ էր արգիլել այն վայրկեանին իւր սիրտը դէպ ի երիտասարդն սլանալէ։

Դեռահասակ սպայն մէկ ոստմամբ, եկաւ իւր առջեւ ծնրադրեց եւ իւր յարգանքները մատոյց իրեն։ Երիտասարդ աղջիկն ոտքի հանելով զայն, քաղցրութեամբ ըսաւ.

—Կը հաճի՞ք, պարոն, մինչեւ եկեղեցին երթալու համար թեւերնիդ ինծի տալ։ Այս օդին շատ դժուար է զառիվեր ելլել, և ձեր կողմէ մեծ բարերարութիւն մը պիտի ըլլայ ինծի համար։

Մե՛ծ բարերարութիւն... Պօտուէն ինքնիրեն ժպտեցաւ... խորամանկ աղջիկն լաւ գիտէր թէ մեծ ուրախութիւն մ'էր երիտասարդին զինքը թեւը առնել, և գիտմամբ այնպէս ըսած էր։ Գոհութենէն դողդղջելով երիտասարդին թեւը մըտաւ ու հրապարակէն անցնելով՝ դէպ ի ժայռին ստորոտը գտնուած արահետն յառաջացան։

Արդարեւ Ժընըվիէվի ըսածին նման զառ ի վերը երկար և դժուարին էր. բայց ի՞նչ փոյթ իրենց, այդ երկու սիրահարներուն... ընդհակառակն կը փափաքէին այսպէս թեւ թեւի կարենալ մինչեւ երկինք ելլել.

* *

Յանկարծ սոսկացած կանգ առին, հրապարակին վրայէն յառաջանալով Մալոնէյի Պառօնը իրենց առջեւ ելած էր, իւր յոգնաբեկ ձիուն վրայ ուղիղ կեցած, իւր ետին ունենալով ծառայներն ու որսի շըները։

Որսն յաջող գացած և վերադարձն յուսացածէն կանուխ եղած էր։ Չորս ծառաներ մեծ գայլ մը փայտէ պատգարակի մ' վրայ դրած կը բերէին, տիղմով ծածկուած, ոտքերը կախուած, աչքերը նուաղած և լեզուն փրփրած...։

Այն ինչ Պառօնը նշմարած էր երկու սիրահարներն, ուղղակի անոնց գնաց եւ իւր ձիուն վրայէն չոր նայուածքով եւ սուր ձայնով մը.

—Այդպէս ուրեմն կը կատարէ՞ք պատուէրներս։ Իրաւ որ, Պարոն Պօտուէն, յիշողութիւննիդ շատ կարճ է, անձերնիդ պաշտպանեցէք։

Այս ըսելով իւր որսի դանակը քաշեց որ դեռ արիւնլուայ էր...։

—Զիս ալ միասին, ըսաւ Ժընըվիէվ, իւր մարմնով Պօտուէնի մարմինը ծածկելով։

Այն սիրեցեալ կուրծքին ի տես զէնքը յետս ընկրկեցաւ...։

Բայց Պառօնը վրիժառութեան ուրիշ միջոց մը գտած էր. դանակը գետինը նետեց, ձիէն վար իջաւ, և ձեռքն երիտասարդին ուսին դնելով.

—Թող այդպէս ըլլայ, ըսաւ. քանի որ զիրար կը սիրէք, ես չեմ ուզեր զձեզ իրարմէ բաժնել, ընդհակառակն կ'ուզեմ զձեզ միացնել...։

Եւ վայրի ժպիտով մ'անոր ցուցնելով եկեղեցին որ կ'երեւէր, բարձր ժայռին գագաթին վրայ.

—Պարոն, աղջիկս պատարագի կը տանէիք, լաւ, այսպէս ձիւնին վրայ թողուլ սիրասուն աղջիկ մ'որ առանձին քալէ, ասպետի մը վայել գործ չէ։ Աւելին ըրէք. թեւերնուդ մէջ առէք զայն—կը թոյլատրեմ ձեզ—և մինչև եկեղեցին տարէք։ Եթէ առանց կանգ առնելու մինչեւ հոն տանիք զինքը, կերդնում Աստուծոյ առջեւ թէ՝ Ժընըվիէվը ձեզ կնութեան կուտամ և միեւնոյն վայրկեանին կամուսնանաք իրեն հետ այն եկեղեցւոյն մէջ։ Բայց, եթէ ընդհակառակն ուժերնիդ բաւական չըլլայ և չը կարենաք առանց կանգ առնելու մինչեւ վեր ելնել, յայնժամ դուք կ'երդնուք ինծի յաւիտեան հրաժարիլ Ժընըվիէվէն։

Այս խօսքերը լսելով բոլոր ներկայ եղողները դողացին։ Այսպիսի պայման մ'ընդունելն նախապէս յաղթուիլ էր։

Երբեք մանկամարդու մը չ'է կարող բազկաց մէջ կին մ'ունենալով այդ սահուն և խորտուբորտ ճամբէն վեր ելնել, զոր առանց բեռան իսկ քառորդ ժամուան մը մէջ հազիւ կ'ելլուի։

Բայց, ի՞նչ հոգն էր Պօտուէնի, իւր սիրելւոյն հետ ամուսնանալու միջոցը կը ներկայանար իրեն... Ուրիշ բան հոգը չ'էր...։ Ինքզինք երիտասարդ ուժեղ և քաջ կ'զգար... Վերջապէս կը սիրէր։ Եւ եթէ ուժը իրմէ պակսէր, սէրն իրեն պիտի տար զայն։

—Կ'ընդունիմ, ըսաւ պարզութեամբ։

Յետոյ նորատի աղջկան մօտենալով.

—Գրկացս մէջ եկուր, սիրելիս, և միշտ երեսս նայէ։

Մարմինը կանգուն, քայլերը հաստատ վեր կ'ելլէր, վեր տանելով միատեղ իւր թանկագին բեռը։ Անոր պարանոցին փաթթուած, Ժընըվիէվ թեթեւ ըլլալ կը ջանար, թեթեւ, և քաղցրութեամբ զայն կը քաջալերէր, Պօտուէն կը ժպտէր, և երիտասարդութեան ու սիրոյն վրայ վստահելով.

—Պիտի յաջողիմ, պիտի յաջողիմ, կ'ըսէր։

Վերջապէս հասաւ ճամբուն կէսը, հասաւ. ամեն ոք անոր ուժին և յաջողութեան վրայ կը զարմանային։ Բայց զառ ի վերին վերջին մասը աւելի դժուարին էր քան թէ առջի, ձիւնը աւելի շատ եւ աւելի կարծր։ Պօտուէն տկարացաւ, այն սիրելի մարմինն որ վայրկեան մ'առաջ այնչափ թեթեւ կը թուէր սկսաւ ծանրանալ...։ Բայց չէր ուզեր յայտնի ընել և ձայնով մը որ կը ջանար հանդարտ ձեւացնել.

—Սիրելիս, ըսէ ինծի թէ կը սիրես զիս, խօ՛սէ, աչքերուս յառէ աչերդ որպէս զի զօրութիւն առնեմ անկէ։

Միշտ վեր կ'ելլէր, միշտ վեր... իւրաքանչիւր քայլը զինքը կը մօտեցնէր իւր փափաքեալ նպատակին.... Աւա՜ղ, իւր ոտքերը նուազ հաստատուն էին, շնչառութիւնը կը դժուարանար, ականջները կը բզզային և աչքը կը մթննային.... Ո՛հ, վայրկեան մը միայն, վայրկեան մը հանգիստ և յետոյ վստահ էր յաղթելու... Ժայռին գագաթը պիտի հասնէր...։ Բայց կ'զգար Պառօնին նայուածքն ի իրենց վրայ յառած էր և իւրաքանչիւր քայլին իրենց կը հետեւէր... Ո՛չ, ոչ, ինչ որ ալ ըլլայ ճամբան չը պիտի կանգ առնէր։ Ժընըվիէվ անոր հետ կը դողար... և կը տանջուէր..., այն մարմինը որ երիտասարդին այնքան ծանր կը թուէր, ո՛րքան կը ցանկար թեթեւցնել, հալեցնել եթէ հնար ըլլար....։ Սոսկալի բան էր այդ, ինքն զոր կը պաշտէր նա, պատճառ պիտի ըլլար անոր կորստեան։

—Արիացի՛ր, սիրելիդ իմ, արիացիր...

—Պիտի յաջողիմ, պիտի յաջողիմ, կը կրկնէր անընդհատ։

Յանկարծ վարէն մեծ աղաղակ մը փրթաւ.

—Հասա՜ւ, հասա՜ւ....։

Այո, ամեն բանէ աւելի զօրաւոր, սէրը յաղթանակած էր... Պօտուէնի բարոր հասակն երեւցաւ ժայռին գագաթը Ժընըվիէվն իւր թեւերուն մէջ։

—Յաղթութիւն, յաղթութիւն, կը գոչէր ժողովուրդն ցնծագին։

Բայց յանկարծ աղաղակը դադարեցաւ։ Հազիւ իւր նպատակին հասած, Պօտուէն գետինը ինկած էր... Եւ Ժընըվիէվն տեսան որ խոյսն ոտքի ելաւ և անոր վրայ հակելով զայն իւր թեւերուն մէջ կը սեղմէր... Անտարակոյս, ասպետը ուժասպառ՝ այդ տարօրինակ ճամբորդութենէն գետինը ինկած էր... Ի՞նչ հոգը, իւր պարտքը կատարած էր, յաղթած էր եւ պիտի ամուսնանար իւր սիրոյն առարկային հետ....։

Հեռաւոր, շատ հեռաւոր, սուր և յուսահատական ճիչ մը ժողովրդեան ականջին հասաւ... և տեսան Ժընըվիէվն որ բոլորովին շուարած, մազերը ցիր և ցան, թեւերը դէպ յ'երկինք բարձրացուցած Պօտուէնի մարմնոյն վրայ ինկաւ։

Մալոնէյի Պառօնը իւր հետեւորդներուն հետ դէպ ի ժայռն յառաջացաւ եւ անկէ վեր մագլցելով իւր աղջկան քով հասաւ....։

—Ժընըվիէվ, Ժընըվիէվ, խօսէ, պատասխան տուր ինծ։

Ժընըվիէվ աչքերը կէս մը բացաւ, բայց չկարողացաւ խօսիլ։

—Զաւակս... սիրասուն զաւակս... իւր կինը պիտի ըլլաս... ինչ որ կ'ուզես պիտի ընեմ... բայց ինքզինքդ եկուր. ինծ նայէ և խօսէ...։

Երիտասարդ աղջիկը ծունկի եկաւ եւ իւր սիրելին ցոյց տալով որ գետինը փռուած էր.

—Զինքը սպաննեցիք, հայր իմ, և ես ալ կը մեռնիմ։

.... Իւր շուրջը նայուածք մը ձգելով՝ տկար հառաչ մ'արձակեց ու անկենդան Պօտուէնի անշունչ մարմնոյն վրայ ինկաւ։

* *

Մալոնէյի Պառօնը իւր կենաց մնացած մասը գործածեց իւր գործած այս կրկին ոճիրը քաւելու համար։

Նոյն ժայռին վրայ իսկ անհուն դըժուարութիւններով այդ անիծեալ անհաւասար մենաստան մը շինել տուաւ և այդ մենաստանին մէջ սքանչելի շիրիմ մ'ուր տեղ ամփոփեցին Պօտուէնի և Ժընըվիէվի մարմինը, քով քովի, որպէս զի յաւիտենականութեան մէջ կարենան իրարու միանալ։

Մալոնէյի Պառօնը ինք իսկ կը մասնակցէր այդ շէնքին կառուցման, երկիրը փորելով, կարծր քարերը կոտրելով՝ և երբ հինգ տարի յետոյ գործողութիւնը լմնցաւ, մօրուքը և մազերը կտրեց, գըլուխը մոխիր ծածկեց և կրօնաւոր եղաւ։

Երբ Մենաստանին վանահայրն եղաւ, շատ տարիներ աղօթելով և ծոմապահութեամբ և ապաշխարելով ապրեցաւ։ Մեռնելէն յետոյ՝ իւր կամաց համաձայն զինքը Ժընըվիէվի և Պօտուէնի փառաւոր շիրմին ստորոտը թաղեցին, պարզ քարի մը տակ, առանց արձանագրութեան և նշանագրուածի։

Եւ այդ մենաստանը գիւղին մէջ երկար ատեն «Երկու սիրահարաց մենաստանը» կոչուեցաւ։

Թարգմ. Տ. ՔՕՊԱՆԵԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Բան մը մի գնէք առանց նախապէս այցելելու ԼՈՒՎՐԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, Բերա, Բասաժ Հաճօբուլօ, Թիւ 7-8։ Յառաջիկայ երկուշաբթի 9/21 յունվար 1889 և յաջորդ օրերն պիտի սկսի վաճառահանդէս ամեն տեսակ ապրանաց, ճիշդ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳՆԵՐՈՎ։ Այս բանս կը լինի գործարանատերց հետ համաձայնութեամբ, ամռան եղանակին համար բոլորովին նոր ապրանքներ ձեռք բերելու համար։ Լուվրի վաճառատանց մէջ ի վաճառ հանուած ապրանք են՝ Մետաքսեղէնք, Բրդեղէնք, Թաւիշք, Մուշտակք, Ֆանդէզի կերպասներ պարահանդէսի համար, Ամեն տեսակ Շղարշներ, Տանթէլաներ, Բասմանդըրի Ժապաւէնք, Կալոն, Մանշոն, Հողմահարք և պերձանաց ու քմահաճոյքի ուրիշ հազարաւոր առարկաներ։

Առիթը մէկ հատիկ է. Թո՛ղ ամեն ոք օգտուի։ Ն. ՖԻՊԵՐՄԻԹ ԵՒ ԸՆԿ.

8 1—15

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայն, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանթիմ ղրկելով կ'ստացուի 132 երեսով պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 1839

M. Nicholson, [illegible] rue Drouot, Pari

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ

AU CAMELIA

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ ՆՈՐԵԼՈՒԿԻ

194, Մեծ փողոց Բերայի, 194

ՄԻՄԻԱՅՆ 30 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ

ամեն տեսակ ապրանաց, մետաքսեղէնք, բրդեղէնք, [illegible], շրջազգեստի համար ամեն [illegible], սկսեալ յունվար 17էն մինչեւ 16 փետրվար 1889։

ԱՄԵՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Վաճառումն ամեն տեսակ կերպասներու կտորներու

ԿԷՍ ԳՆՈՎ

7 2—12

ԻԼԱՆ

ԲԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Թաղնիյէ խանէսի հասըլաթընտան էսմմը նօգտէն վէ փէշինէն ալընմագ իւզրէ սաթըլաճագ իքի եիւզ պին քիլօ գալըն քէփէկին պէհէր քիլօսը տօգուզ փարայա միւշթէրիսի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանինին տօգուզունճը չարշէնպէ կիւնի պիլ միւզայէտէ գարարը վիրիլէճէկինտէն իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

3 Քեանունի սանի 1889 101

Նօ. 2 2—3

ԻԼԱՆ

ԲԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Պանթալօնլըգ չույագ տէօրթ պին մէթրօ, պէհէրի օթուզ պէշ ղուրուշա.

Սիեահ գալըն եասը գայթան ալթմըշ պին պէշ եիւզ մէթրօ պէհէրի պիր ղուրուշ օն փարա.

Գըրմըզը չուհա եէտի եիւզ մէթրօ պէհէրի օթուզ ղուրուշա.

Սարը [illegible] թօփ ալթմըշ [illegible] պէհէրի [illegible] ղուրուշա.

Պէյազ [illegible] պէհէրի օն ալթը ղուրուշա.

Տէօրթ [illegible] օրտուի հիւմայունի [illegible] թէսլիմ օլունմաղ իւզրէ [illegible] միւնագասայա գօնուլարագ քեանունի սանինին [illegible] կիւնի գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

3 Քեանունի սանի 1889 102

Նօ. 1 2—3

ԻԼԱՆ

ԲԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ինշաաթը սակերիյէ լազըմէսի իչուն սէնէյի հալիյէ քեանունի սանիսինտէն իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա միւթայէաթ իգթիզա էտէճէք մուխթէլիֆ նումէրօտա ջինկօնըն գօնթրաթօյա րապթ օլունմաղ իւզրէ միւնագասայա գօնուլարագ շէհրը հալին եէտինճի կիւնի գարարը գաթիի վէ իրթէսի կիւնի իհալէ պէչ թէնզիլաթը իճրա գըլընաճագ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

2 Քեանունի սանի 1889 2263

Նօ. 25 3—3

ԻԼԱՆ

ԲԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ինշաաթը սակերիյէ լազըմէսի իչուն իշպու քեանունի սանիսինտէն իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա միւթայէաթ իգթիզա էտէճէք ֆրէնքսիզ չիմէնթօնուն էնվարընը գօնթրաթօյա րապթ օլունմաղ իւզրէ միւնագասայա գօնուլարագ քեանունի սանինին էտինճի ճիւմա էրթէսի կիւնի գարարը գաթիի վէ իրթէսի կիւնի իհալէ պէչ թէնզիլաթը իճրա գըլընաճագ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

2 Քեանունի սանի 1889 2264

Նօ. 26 3—3

ԻԼԱՆ

ԲԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Պէյազ մաամուլ արշընը ճէպիտ օն պէշ պին պէհէր արշընը ճէպիտի իքի ղուրուշ օն պէշ փարա.

Վիէննա մալը ֆէս աատէտ ալթը պին, պէհէրի աատէտի պէշ ղուրուշ օթուզ փարա.

Սիեահ գալըն եասը գայթան արշընը ճէպիտ ալթմըշ պին պէհէր արշընը ճէպիտի եիրմի սէքիզ ղուրուշ.

Փամուգլու եէլքեն քեաղըտը, թօփ ալթմըշ թօփ պէհէրի թօփը օթուզ եէտի ղուրուշ.

Պին թօփ ամէրիգան թօգուզ կիրահ եանի թօգսան սանթիմէթրօ արզընտա.

Պին թօփ ամէրիգան թօգուզ կիրահ իւչ պարմագ եանի թօգսան իւչ սանթիմէթրօ արզընտա.

Պին թօփ ամէրիգան թօգուզ կիրահ պէշ պարմագ եանի թօգսան պէշ սանթիմէթրօ արզընտա.

Պին թօփ ամէրիգան սէքիզ կիրահ պէշ պարմագ եանի սէքսէն պէշ սանթիմէթրօ արզընտա.

Ճէմսն աատէտ ալթը, պէհէր լիպրաաը ալթը ղուրուշ.

Նիզամիյէ անպարլարը իչին միւպայեա օլունաճագ պալաթ մուրապպահ պէշ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրապպահլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի սանինին տէօրտիւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաէարը իճրա օլունարագ մէզգուր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իշթիրասընա վէ պէշինճի կիւնի իհալէ պէչ թէնզիլաթըն թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 Քեանունի էվվէլ 304 2265

Նօ. 23 3—3

AU PANTHEON

ԳԱԼՖՕՐԻՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօրիւլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ձմրան եղանակին համար, Բարիզէ բերել տուած են շրջազգեստի համար մետաքսէ գեղեցիկ կերպասներ, ինչպէս նաեւ [illegible] [illegible] համար բրդէ ամեն տեսակ [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], նորաձեւ [illegible] եւայլն։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն և ընտիր տեսակէ են, խիստ աժան գներով կը վաճառուին։

Հարսնեաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս պիտի օգտուին եթէ ուղղակի Գալֆօրիւլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։ 2267 19—20

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Վիճակ յ30 Նոյեմբեր 1888

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Ղուրուշ	
Բաժնից չվճարուած	550.000.000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	412.628.596	25
» ի մասնաճիւղս	26.154.689	30
Գանձելի փոխանակագիրք	576.060.387	5
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն— «պարտականք»	78.952.505	11
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — «պարտականք»	241.976.978	23
Փոխատուութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	220.285.495	33
Անշարժ և շարժական գոյք	8.417.538	15
Զանազանք	8.234.380	8
	1.822.710.571	30

ՊԱՐՏՔ

	Ղուրուշ	
Դրամագլուխ	1.100.000.000	
Պահեստք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	48.865.300	
Վճարելի փոխանակագիրք	79.985.569	35
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք— «պահանջողք»	449.977.863	8
	86.481.800	15
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	35.073.059	
Պահեստք զանազանք	791.53[illegible]	
Վճարելի շահաբաժինք		
Զանազանք	21.535.447	12
	1.822.710.571	30

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տոմարաց Թ. 681

Տնօրէն
ԷՄ. ՏԷՎՕ

Ընդհանուր Տնօրէն
Մ. Հ. ՖՈՍԹԷՐ

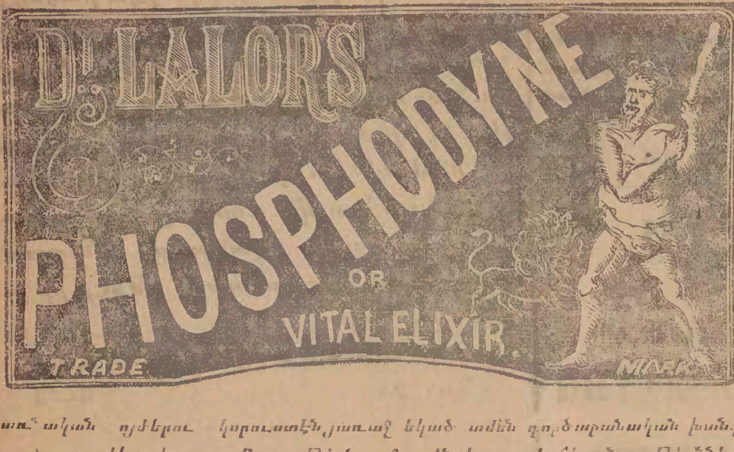

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ, ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ — վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՅՈՅՏՆՈՐԱԿԱՆ [illegible] է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, տարրալուծութեան համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզօրութիւն, ջղատութիւն, [illegible], սեռական կարողութեան վատնման կորուստ, եւ սեռական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ գժտարամտութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամունք, [illegible]անդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապառում մը. կը կասեցունէ կենսական ոյժերու [illegible] եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է [illegible] է պատճառ է։

Ջղային տկարութեան եւ սոսր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդութիւնն անմիջական և միայն է. Միայնմիաձութեան զգացումներն եւ [illegible] ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կենդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է. Աւնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առողջ առողջութիւն մը այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անուրանալի է, կը վռէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ օրութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը չատուց ի վեր կորուսած էր։ Մարդութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Այնպէս պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լնալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան։

Զգուշացէք սոսր նմանութիւններէն։ Տօքթօր Լալօրի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ փնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

2169 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 97.

ՎԱՆ ՀՈՒԴԵՆԻ ԶՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ,

Ընդհանրապէս ճանչցուած է քաքաօներուն ամենէն ախորժահամն և լաւագոյնը։

Ի նկատ առնլով իւր ընտիր տեսակը, ՎԱՆ ՀՈՒԴԵՆԻ ԶՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ, թէպէտ ըստ երեւոյթին աւելի սուղ, խօսք աւելի աժան քան այսօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններ, այնպէս որ ՎԱՆ ՀՈՒԴԵՆԻ ԶՈՒՏ ՔԱՔԱՕԻ մէկ բաժակը՝ բաժակ մը թէյէ կամ խահուէէ աւելի չարժեր. այլ որովհետեւ այս քաքաօն գերազանցապէս սննդարար և գիւրամարս ըմպելի մ'է, իւր ծախսն խօսք շատ աւելի նուազ է։

Կը գտնուի մեծ դեղավաճառաց, նպարավաճառաց և անուշարարաց քով, թիթեղեայ տուփերու մէջ ½, ¼ և ⅛ քիլօկրամ։ 1806

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՋ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՂ, ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ, ՄԻԿՏ ԾԱՂԿԱԹԻԹ, ՄԻԿՏ ԹԱՐՄ։

Անգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խոկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւոքը, երեսի և ձեռքի ցանները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բռոււթիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ հիւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի [illegible] Բրիտանական դեղարանը, 435 Մեծ փողոց Բերա, [illegible], Պոլսոյ [illegible] 95 և 97. [illegible] Եղբարց քով 77 [illegible] — [illegible] 420 Մեծ փողոց Բերայի, և [illegible]ի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 423. 61

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ ունեցողներն, որոց կեանքն աՀաւելի տանջանք մ'է, մշտատեւ չարչարանք մը, ինքզինքնին հանդարտեցնելու պատրուակաւ՝ ինքզինքնին կը թունաւորեն թմրեցուցիչ կազմութիւն ունեցող թուղթերով, փոշիներով, Սիկարէթներով, որոց յաճախակի գործածութիւնը վայրկեան մը կը հանդարտեցնէ զիրենք, այլ ապահովապէս կ'սպաննէ։

ՇՆՉԱՐԳԵԼՆԵՐ

Շնչարգելութեան միակ բուժիչ դեղն է

ԱՍՏԵՂ ՀԵՂՈՒԿՆ

(LA LIQUEUR DE L'ETOILE)

Պ. Ժ. ԼԱՍՏԻ, դեղագործ-քիմիագէտ ի ՊՈՐՏՕ

Գրեցէք նմա պատասխանի համար թղթադրոշմով, և ձրիապէս պիտի ստանաք ամեն տեղեկութիւններն իւր դեղին և իւր ազդութեան բազմաթիւ ապացոյցներուն վրայ։

ՄԱՐԻՕ ԼՇՇՕ, դեղագործ-քիմիագէտ, 164 Սենդ-Գաթերին փողոց, ՊՈՐՏՕ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են՝ ի Պոլիս, Գիւլիւքեան եղբարք, Էմին Էօնիւ, 77. Վ. Քասապեան, Պահչէ-Գաբու, 13. Պ. Պ. Վ[illegible] եւ ընկ., 14, Սուլթան-Համամ.—Բերա, Քանզուք եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թեոտորիտես, 244. Պ. Էօժէն Տելլասուտա, 328։

1698

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ

ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եիւքսէք Գալտըրըմ,

120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.

Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ

Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

Վ. ՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

(Տաքսիմ[illegible]) 71

ՆՈՐԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅՑՈՂԼ ՀԱՌԻՋ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ.

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն

ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն

ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր Թուղթ գրիչ տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմատ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր աննշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով՝ կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, Թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ ծորեալ ծծահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և զայն կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 581

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՌԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻՏԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐՍՏԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուել կ'ստանայ անանցէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԳԼԻ Թնդանօթանաւոյն վրայ, ի Ռոփը, Սկովտիա։

«Սիրելի պարոն. Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգիլէր ինձ քնանալ և ցերեկ հանգիստ առնելու, վ[illegible] լուսոյ [illegible] յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց.

(Ստր.) Վ. ՎԻՆՉԷԼ, Նէգլի Թնդանօթանաւէն.

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բոլէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ՍԳՈՒՏԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

[illegible]

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՒՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եօրք

Կարին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, [illegible] և յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց նիհարութիւնը

[illegible] է, [illegible] համար, [illegible], [illegible] կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղ[illegible]աց քով. Գործակատարք են Համմէր և Հիրշէլ. Պոլիս. 1691

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՅ

Ամբողջ դրամագլուխ 12,500,000 ֆրանք

Պահեստի » 2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւն ապրանքներ, որք յանձնուած են ամենազգի թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 Ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի [illegible] տեղեկութեանց համար դիմել առ.

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳՏՕՐ ՈՐԴԻ

1132 Ընդհանուր Գործակատարք է Կ. Պոլսոյ [illegible]

ՄԻԱԿ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԳԱԼՈՐԻՖԷՐՆԵՐՈՒ

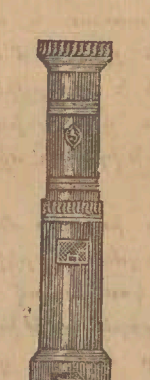

ՌՈՒԹ ԼԻՊՓԻԵՐԶ ՎԻԵՆՆԱ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյլէրպէյ դուրը, 32 [illegible]

ՎԱՌԱՐԱՆՔ ԵՒ ՓՈՒՌԵՐ

Նորագոյնեան տարիք[illegible]

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՏԱՏԱՆՆԵՐ

[illegible]

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

(Պղինձ, [illegible] երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամեն տեսակ գործիք—նիկելէ[illegible]

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

Տատանողք-Հնձողք-Ցորենի կշռողք

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՀՈՒՐ ՀԱՅԵԱՅԱՆՈՑ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

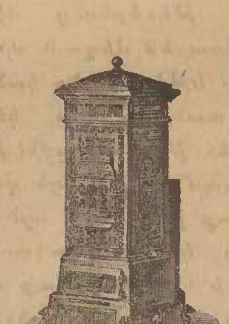

ՑԱՒՃԱՊԱԿԻԼ, ԹԱՓՓՈՒԼ ԵՒ.

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ 91

Յ. ՍԷՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼ

Կ'ընդունին ամեն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնարարութիւններ որք կը գործադրուին շահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով. հասցէ O. Séropian & Cie Marseille. Հեռագրոյ համար, Séropian Marseille. 1834

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաւաջեց հիւանդութիւն, հարբուխ, յամառ հազ, խոյլ, ոսկրային փտէութիւններ, մորթի հիւանդութիւնք, սրքիւն, սպիտակ զաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքերը զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կ'ըմպուի։

Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահադիտական նպատակներով ընական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն եւ ախորժահամ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բան չեն բայց միայն ստամոքսը ընդդիմելոյն գրգռելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր եւս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական դործոյ գլուխ Պ. Լ[illegible]ի վկայութեանը որ իւրաքանչիւր շիշի երեսին վրայ կը գտնուի։ Տեսա Ուտալի եւայլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառացքով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մորիւ ձկան զուտ իւղի շիշերուն եթիքէթներուն վրայ Գաղղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի. ուստի այս մասին ուշադրութիւն դրաւեմ նշանաւոր։

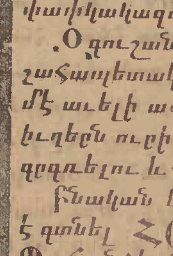

2191

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

NUBIAN BLACKING
Produces a POLISH without Brushing
Equal to PATENT LEATHER
On BOOTS, SHOES And LEATHER GOODS
NUBIAN IS WATERPROOF.

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր դիմացկունութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ըլլան ջուրի և խոնաւութեան։ Ցեխը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները գիւրաւ կը վերցուին թաց լաթով մը, առանց փճացնելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յաջողի ոչ անոյց և կռնանց ամեն տեսակ կօշիկներու, [illegible] է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեայ անօթները։

Գործածման եղանակ. Ներկել սոսր այն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Այս փայլուն հեղուկէն քսել, կա՛մ սպունգի կտորով մը կա՛մ վրձինով։ Թրջուած մակերեւոյթն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

Coleman's Liebig's Extract of MEAT & MALT WINE
HUNDREDS OF TESTIMONIALS HAVE BEEN RECEIVED FROM MEDICAL MEN

ԳՈԼԻՄԸՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, Լիեպիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս անուշանոյշ, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը. որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է։ ՀԱԶԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ գրած են իրենց վկայութիւններն։ Ահա կը թարգմանենք վկայութիւնն տուքթօր

Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՕՆՍԻ, Մ. Ր. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Ք. Ս. Ր. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րոտ և 24 Համիլթըն Սգուէյր

Պրայթըն, 2 սեպտեմբեր 1888

Պարոնայք — Ի նկատ առնլով խորդախ մրցման մը հասած գինւոյն շուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն. Քանի քանի անգամներ տեսած եմ սոսր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մսոյ) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն

Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՕՆՍ

Ի վերջոյ, միայրաշաղագիս գլխաւոր բժիշկք ջերմապէս յանձնարարած են զայն։

Հարցնել ԳՈԼԻՄԸՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիեպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով. զգուշանալ կեղծերէն։

Դիմեցէք սոսրագրեալոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիման և ընկերութեան գործարանին Ս. Ճոլճա Նորուիչ և Լոնտոն։

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից- Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 2170

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՑԻՇԵՑԷՔ

Եթէ կ'ուզէք ընտիր և լաւ տեսակէ ապրանքներ ունենալ, գնեցէք ի վաճառատունն

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

(Հիմնեալ 1854 ին)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ի մայրաքաղաքիս, որ խիստ չափաւոր գներով առաջնակարգ ապրանքներ միայն կը վաճառէ։

Ամեն շաբթու նոր ապրանքներ կ'ստացուին հոն, ընտիր, Թէյ, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], գինի, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] և այլն և այլն։

Պ. Գարուանա յանձն կ'առնու անմիջապէս գործարանատարց ապսպրել և բերել տալ յաճախորդի մը ուզած ու և է նիւթ որ մթերանոցին մէջ չգտնուիր։

Դիմեցէք հասցէն

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

95 և 97, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Վոյվոտա, Կայարան Թրամուէյից, Ղալաթիա-Շիշլի, Ղալաթիա։ 2171

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Յունվ. 1 Կիրակի օրէն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօր.

(Բոլոր ժամերը օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջէ ելնող շոգենաւաց ժամերը.

2 30	Եէնիմ. Մէզար. Պէյլէրպ. Թարապ. Եէնիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար (Ր. Հիսարի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	18
3 30	Եէնիմ. Մէզար. Պէյլ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս[illegible]էն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք (Արնավ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	34
4 45	Եէնիմ. Մէզար Պէյլէրպ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս[illegible]էն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրու. Օրթ. Պէշիք.	28
6 15	Եէնիմ. Մէզար. Պէյլ. Թարապ. Եէնիքէ. Ս[illegible]էն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	1
7 —	Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյլէրպ. Թարապ. Պէյգօզ Բաղչ. Եէնիքէ. Միրկ. Գանլըճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Խասք.	25
8 15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմ. Մէզ. Պէյլ. Թար. Եէնիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	19
10 —	Մէզարպ. Պէյլ. Թարապ. Եէնիքէ. Միրկ. Ր. Հիսար. Արնավ. Օրթաք. Պէշ.	21

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ ելնող շոգենաւք

2 —	Եէնիքէ. ՍԹէն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	20
2 —	Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	1
3 —	Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	25
3 20	Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապաթաշ	33
4 —	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	23
4 35	Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. [illegible]	21
10 50	[illegible] ուղղակի կամուրջ	1
11 20	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Ասիական եզերէն կամուրջ ելնող շոգենաւք

2 —	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գաւ.	28
2 15	Պէյգօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
2 45	Ր. Ա. Գավագ Մէզարպ. Պէյգ. Թարապ. [illegible] Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. [illegible] (Ուրբաթ օրերը ժ. 3 15 ին [illegible])	19
2 50	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք Թաշ	21
3 35	Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասք.	1
4 50	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասք. (Բացի ուրբաթէ)	18
5 —	Պէյգ. Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.	20
7 —	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Պէշիք. Խասք.	33
9 —	Պէյլէրպ. Թարապ. Պէյգօզ Բաղչ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Խասք. (Ուրբաթ օրերը Պոլսոյ գլուխ)	23
10 20	Գանտիլլի Չէնկէլքէօյ	28
11 —	Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	20

(Բոլոր ժամերը օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

3 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյլ. Մէզ. Եէնիմահալլէ	28
3 45	Գապաթ. Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պէյգ. Թարապ. Պէյլ. Մէզ. Եէնիմահալլէ	25
4 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պյաճ. Եէնիք. Թարպ. Պէյլք. Եէնիմ.	1
5 15	Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Միրկ.	33
6 —	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Միրկ. ՍԹէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյլ. Մէզր. Եէնիմ. և Գավագներ	19
7 —	Պէշիք. Խասք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկեան Եէնիք. Թարպ. Պէյլէրպ.	23
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մէզար. Պէյլ.	21
10 30	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. ՍԹէն. Եէնիք. Թարպ. Պէյլէրպտէրէ. Մէզար. Եէնիմ.	18
11 10	Եէնիք. Թարպ. Պէյլ. Մէզր. Եէնիմ.	19
11 35	Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. ՍԹէն. Եէնիք.	20

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

3 30	Ուղղակի Արնաւուտքէօյ	
4 —	Ուղղակի Պէպէք	23
9 55	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ր. Հիսար (Վաղորդ ելնող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	21
10 35	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ. Պէպէք	1
11 20	Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պօյաճքէօյ	25
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք	28
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ.	1

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

3 —	Ուղղակի Չէնկէլքէօյ	25
3 30	Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. [illegible] Պէյգ.	1
4 15	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)	20
9 25	Պէշիք Թաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ դացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	18
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգ. Թարապ. Մէզարպ. Գավագներ	28
10 40	Խասք. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	34
10 50	Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէյլէր (Ուրբաթ օրերը Խասք. Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	20
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգօզ	33
11 45	Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	21

Ծան. — Օրէ մի ազդաբ[illegible], շոգենաւք [illegible] [illegible]։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ